

**ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE**

**FAKULTA
BIOMEDICÍNSKÉHO
INŽENÝRSTVÍ**

**BAKALÁŘSKÁ
PRÁCE**

2018

**QUIDO
ŠTURM**

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Vliv užívání drog na páčání trestné činnosti

The Influence of Drugs Usage on Criminal Acts Commitment

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Vedoucí práce: Ing. Bc. Olga Janouchová

Quido Šturm

Kladno, květen 2018

Zadání bakalářské práce

Student: **Quido Šturm**
Obor: Plánování a řízení krizových situací
Téma: **Vliv užívání drog na páčání trestné činnosti**
Téma anglicky: The Impact of Drug Use on Crime Committing

Zásady pro vypracování:

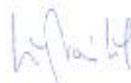
Bakalářská práce se bude zabývat užíváním návykových látek a jejich vlivu na páčání trestné činnosti. Teoretická část práce se bude věnovat pojmu závislosti na omamných a psychotropních látkách, definici trestné činnosti, budou zde popsány druhy omamných a psychotropních látek a jejich vliv na chování jedince. Praktická část bude zjišťovat, zda užívání návykových látek má vliv na páčání trestné činnosti a jaké omamné a psychotropní látky jsou nejvíce toxikomany zneužívány. K zodpovězení těchto otázek bude v praktické části použit nestandardizovaný anonymní dotazník o počtu 50 respondentů. Dotazník bude distribuován mezi osoby, které se dopouštějí trestné činnosti a jsou drogově závislé. Osoby budou vytipovány na základě činnosti Policie České republiky. V závěru bakalářské práce bude provedeno shrnutí získaných poznatků a navrženo doporučení k eliminaci abúzu drog.

Seznam odborné literatury.

- [1] ŠTEFUNKOVÁ, Michaela, Drogy a kriminalita. Jaký je mezi nimi vztah?, Adiktologie, ročník 11, číslo 3, 2011, 156-164 s., ISSN 1213-3641
- [2] SADÍLKOVÁ, Miluše a kol., Kriminalita a drogy, Praha: SANANTM o.s., 2012, ISBN 978-80-904536-4-7
- [3] MAHDALÍČKOVÁ, Jana, Vímě o drogách všechno?, Wolters Kluwer, 2014, ISBN 978-80-7478-589-4

Zadání platné do: 20.09.2019

Vedoucí: npor. Ing. Bc. Olga Janouchová

vedoucí katedry / pracoviště

děkan

V Kladně dne 19.02.2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Vliv užívání drog na páchaní trestné činnosti vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 10.05.2018

.....
podpis

Poděkování

Velice rád bych v první řadě poděkoval Ing. Bc. Olze Janouchové za odborné vedení bakalářské práce, za její obětavost a vstřícnost při konzultacích, a za poskytnutí cenných postřehů, rad a připomínek. Dále bych také rád poděkoval respondentům, kteří se svými odpověďmi podíleli především na vypracování praktické části této práce.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je provést ucelený náhled na problematiku omamných a psychotropních látek a kriminalitu s nimi spojenou.

V teoretické části jsou uvedeny základní pojmy, které jsou spjaty s drogami a drogovou kriminalitou. Jedná se o pojmy droga, drogová závislost a drogová kriminalita, kde zároveň dojde k rozdělení těchto pojmů. Z důvodu, že se jedná o drogovou problematiku, tak poměrná část této bakalářské práce je věnována vybraným omamným a psychotropním látkám, například pervitinu, kokainu, heroinu a marihuaně. Tyto látky jsou pospány z hlediska jejich historie, účinků a projevů na uživatele (zejména z hlediska zdravotního stavu a celkového psychického stavu na uživatele). Praktická část bakalářské práce je věnována stanoveným cílům a předem definovaným hypotézám. Hypotézy jsou v práci verifikovány nebo falzifikovány za pomoci odpovědí, které byly získány z nestandardizovaného anonymního dotazníku. Dotazník byl distribuován mezi osoby, které jsou uživateli drog, přičemž někteří z nich se dopouštějí trestné činnosti. Šetření je zaměřeno na zjištění, které omamné a psychotropní látky jsou nejvíce zneužívány, zda se jejich uživatelé dopouštějí trestné činnosti. Dalším sekundárním cílem dotazníkového šetření bylo i zjistit jaký je hlavním motiv páchaní trestné činnosti a jaký druh trestné činnosti byl uživateli preferován. Pro lepší přehlednost jsou získaná data z anonymního dotazníku graficky i číselně znázorněna. V diskuzi je provedena komparace zjištěných dat s výsledky jiných autorů a jejich prací, které se zabývaly obdobným tématem. V závěru bakalářské práce jsou navrženy metody k eliminaci zneužívání omamných a psychotropních látek.

Klíčová slova

omamná a psychotropní látka; droga; pervitin; závislost; látková závislost; drogová kriminalita

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to provide a comprehensive overview of the problems of narcotic and psychotropic substances and the criminality associated with them.

In the theoretical part, there are the basic terms related to drugs and drug crime. These are the concepts of drugs, drug addiction and drug crime, where these concepts are also divided. Due to the fact that this is a drug issue, a proportion of this bachelor thesis is devoted to selected narcotic and psychotropic substances, such as pervitin, cocaine, heroin and marijuana. These substances are described in terms of their history, effects and manifestations on a user (especially from the point of view of the state of health and the overall psychological state of the user). The practical part of the bachelor thesis is devoted to set goals and predefined hypotheses. The hypotheses are verified or falsified by using responses that were obtained from a non-standardized anonymous questionnaire. The questionnaire was distributed among persons who are drug users, some of them commit criminal offenses. The survey focuses on identifying which narcotics and psychotropic substances are most abused and if their users are committing crimes. Another secondary objective of the questionnaire survey was to find out what the main motive of the crime is and what type of crime was preferred by users. For better clarity, the data obtained from an anonymous questionnaire is graphically and numerically displayed. In the discussion, the comparison of the data is made with the results of other authors and their work, who deals with the similar topic. At the end of the bachelor thesis there are proposed methods for elimination of the abuse of narcotic and psychotropic substances.

Keywords

narcotic and psychotropic substance; drug; pervitin; dependence; substance dependence; drug crime

Obsah

1	Úvod	10
2	Současný stav	11
2.1	Droga	11
2.1.1	Dělení drog.....	12
2.2	Popis a účinky jednotlivých drog.....	13
2.2.1	Metamfetamin.....	13
2.2.2	Extáze	16
2.2.3	Heroin	18
2.2.4	Kokain.....	19
2.2.5	Crack	21
2.2.6	Marihuana	22
2.2.7	Těkavé látky	24
2.3	Závislost	26
2.3.1	Drogová závislost.....	26
2.3.2	Rozdělení závislosti	27
2.4	Drogy a kriminalita	28
2.4.1	Primární drogová kriminalita.....	29
2.4.2	Sekundární drogová kriminalita.....	31
3	Cíl práce.....	33
4	Metodika	34
4.1	Popis výzkumného šetření.....	34
4.2	Stanovení výzkumného vzorku.....	34
4.3	Výzkumný nástroj	34

4.4	Stanovené hypotézy	35
5	Výsledky.....	36
5.1	Prezentace výsledků výzkumu.....	36
5.2	Vyhodnocení cílů práce	50
5.3	Vyhodnocení hypotéz	51
6	Diskuze	54
7	Závěr	60
8	Seznam použité literatury.....	61
9	Seznam použitých Grafů	67
10	Seznam Příloh	68

1 ÚVOD

Nikdy v minulosti nemělo lidstvo k dispozici tak velké množství omamných a psychotropních látek jako v současné době. Tak jak dochází v pokroku v technologiích, tak ke stejnému pokroku dochází i v oblasti drog. Neustále dochází k vývoji a zdokonalování jejich chemických sloučenin a k rozvoji distribučních sítí. To vše se děje, aby byla zvýšena efektivita jejich šíření mezi populaci. Užívání drog má svůj podíl na páchání trestné činnosti. Drogy a kriminalita s nimi spojená, jsou problémem současné doby. Netýká se jen orgánů činných v trestním řízení, ale každého z nás. Každý se může stát obětí této kriminality. Kdokoli z nás může být přepaden a okraden někým, kdo si potřebuje opatřit prostředky na pořízení omamné látky. Tato trestná činnost se netýká jen potřeby si opatřit drogy, ale také kriminality, která je pod jejich vlivem páchána. Jedinec, který je v jejich opojení, nemusí být schopen zcela kontrolovat své jednání a může se dopouštět i například násilné trestné činnosti.

Teoretická část práce se bude věnovat pojmům droga, závislost a kriminalita. Dojde zde k jejich rozdělení, a to z několika hledisek. Dále zde budou popsány vybrané psychotropní a omamné látky – jejich historie, účinky a projevy na jejich uživatelích.

V praktické části práce bude cílem zjistit, zda užívání návykových látek má vliv na páchání trestné činnosti a jaké omamné a psychotropní látky jsou nejvíce toxikomany zneužívány.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Droga

V dřívější době byla droga označována jako surovina rostlinného či živočišného původu, která byla používána k přípravě léků. Podle definice Světové zdravotnické organizace z roku 1969 je droga definována jako jakákoliv látka, která při vpravení do organismu, může změnit jednu či více jeho funkcí. Od roku 1971 jsou v odborné terminologii drogy nazývány jako omamné a psychotropní látky [1].

V trestním zákoníku je uvedeno, že návykovou látkou se rozumí: „*alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobivé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování*“ [2, str. 64]. Zároveň je zde uvedeno, že to, co se pro trestní řízení považuje za psychotropní a omamné látky,

je uvedeno v zákoně č. 167/1998 Sb. zákon o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, který však v této věci odkazuje na nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, kde jsou takové látky jednotlivě uvedeny [3]. Proto pojem „droga“ bude v této práci používán jako synonymum pro omamnou či psychotropní látku, která je obsažena v nařízení vlády č. 463/2013 Sb. [4].

Zjednodušeně se dá říci, že droga je látka, kterou si aplikuje jedinec z důvodu ovlivnění své psychiky, bez ohledu na zdravotní komplikace a vzniku závislosti. Jedná se o látku, jejíž nadměrné užívání způsobuje poruchy v občanském soužití, a to ve všech úrovních. Toto se může projevit ve ztrátě vztahu se svými nejbližšími, což může vyústit i ve vážné rodinné problémy. Jedinec se může chovat společensky závadně a jeho jednání může, ale i nemusí být trestně postižitelné [5].

2.1.1 Dělení drog

Drogy lze dělit ze dvou hledisek, vzhledem k jejich původu nebo k jejich účinkům. Z hlediska původu se dělí do tří skupin a vychází se zde z toho, že při jejich výrobě je nutné použít chemikálie. Dělí se tedy na:

- **Drogy přírodní** – jedná se například o kanabis, některé druhy hub a listy keře koka. Jedná se o drogy, které se vyskytují přirozeně ve formě rostlin a jsou užívány například kouřením či žvýkáním [6].
- **Drogy syntetické** – vyrábějí se pouze chemickou cestou. K jejich výrobě je zapotřebí prekurzorů a pomocných chemických látek. Mezi tyto drogy se řadí například látky amfetaminového typu [7].
- **Drogy polysyntetické** - jedná se o drogy, jejichž základem je přírodní látka, ale jejich výsledný produkt je získán čistě chemickou cestou – jedná se například o kokain, který je vyráběn z listů keře koky [6].

Z hlediska účinků drog se dělí do následujících skupin:

- **Těkavá rozpouštědla** – například aceton nebo Toluén;
- **halucinogeny a produkty z konopí** – například Marihuana nebo LSD;
- **stimulancia** – například pervitin, kokain a crack;
- **opiáty** – například heroin a morfin;
- **návyková léčiva** – například různá antidepresiva nebo analgetika [8].

2.2 Popis a účinky jednotlivých drog

V této kapitole budou popsány jednotlivé drogy a jejich účinky. Bude zde popsána droga pervitin, kokain, heroin, marihuana a těkavé látky obecně. Tyto drogy byly vybrány z hlediska jejich známosti mezi širší veřejností a také z důvodu, že se jedná o omamné a psychotropní látky, které jsou nejčastěji zneužívány jedinci pro ovlivnění svého psychického stavu či fyzického stavu.

2.2.1 Metamfetamin

Jedná se o syntetickou drogu patřící mezi stimulanty, která je známá pod názvem Pervitin. V České republice se jedná o nejrozšířenější a nejužívanější drogu, která se vyskytuje ve formě bílého mikrokrytalického prášku hořké chuti a bez zápachu. Jeho barva se však odvíjí od způsobu a správného postupu výroby. Objevuje se i ve žlutém či fialovém zbarvení, což je způsobeno obsahem příměsí jódu či jiných látek [9].

Pervitin se aplikuje nitrožilně, šňupáním, ústy či kouřením. Účinek a doba jeho nástupu se liší podle způsobu užití - například při užití nitrožilně účinek nastupuje prakticky ihned, ale při užití šňupáním do 5 – 10 minut. Hlavní příznaky užití mizí v době mezi 8-12 hodinami. Běžné dávky se pohybují mezi 50 – 250 mg. Literatura však popisuje užívání denních dávek i nad 1 g. Metamfetamin je mezi běžnými obyvateli znám spíše pod názvem Pervitin, což pochází z němčiny, neboť pod tímto názvem byl uváděn na trh jako lék. Ve slangovém výrazu mezi jeho uživateli je znám pod názvy „pěčko“, „perník“, „piko“, „peří“ či „čeko“ [10].

2.2.1.1 Historie

Poprvé byla tato droga syntetizována v Japonsku v roce 1988. Do Evropy se dostala ve třicátých letech minulého století. K rozšíření pervitinu došlo v průběhu druhé světové války, kdy jej používaly obě strany k udržení bělosti svých jednotek.

Vysoké dávky byly podávány Japonským vojákům z jednotek „Kamikadze“ při jejich sebevražedných misích [11].

V padesátých letech došlo k jeho dalšímu velkému rozšíření, neboť byl předepisován jako podpůrný lék při hubnutí a jako antidepresivum. Jelikož byl levný a dobře dostupný, byl ve velké míře používán studenty, řidiči kamiónů a sportovci jako stimulant, který nepožadoval lékařský předpis [12].

Historie pervitinu v České republice se datuje kolem poloviny dvacátého století. Člen české drogové scény, působící v Praze pod přezdívkou „Freud“, vyvinul poměrně jednoduchý způsob výroby pervitinu z efedrinu, který izoloval z léků proti kašli. Vzhledem k tomu, že postup na výrobu nějak netajil, značně přibývalo výrobců pervitinu a kolem nich se tvořili velké skupiny uživatelů. Pašováním drogy či i samotných vaříčů do zahraničí se Česká republika „proslavila“ a droga zde začala být nazývána jako „čeko“. Mylně se i soudilo, že v České republice pervitin vznikl [13].

2.2.1.2 Účinky

Pervitin výrazně působí jako stimulant na nervovou soustavu, značně ovlivňuje motoriku, ale i psychiku a její funkce. Užití vede k euforii, snižuje únavu a způsobuje nechutenství. Uživatel tedy nemá potřebu spánku a nemá potřebu jíst. Požití však může vést i k agresivitě a k přecenění svých limitů [14].

Užití pervitinu vede k urychlení toku myšlenek, ale často na úkor kvality, zejména při opakovaném užívání. Zvyšuje pozornost, soustředění, odstraňuje zábrany, vyvolává euforii, pocit sebejistoty a rozhodnost [15].

Při užití pervitinu jeho uživatel cítí různé prožitky a pocity. Tato droga na člověka působí v době jejího požití, ale i v době, kdy již její působení odeznívá a z těla odchází (především močí). Jedná se o následující stádia:

- **Nájezd** – prvotní reakce, kterou uživatel zažívá poté, co si drogu aplikuje a může trvat až 30 minut. Při nájezdu se výrazně zvýší srdeční tep, krevní tlak a puls [12].
- **Úlet** (vysmažení) - toto stádium následuje po nájezdu. Někdy je nazýván i jako „výsmah“. Během tohoto stádia se uživatel často cítí agresivně a velmi moudře. Stává se hádavým a skáče ostatním do řeči. Klam z tohoto pocitu může vést k tomu, že se uživatel intenzivně soustředí na bezvýznamný předmět nebo činnost. Úlet může trvat po dobu 4 - 16 hodin [12].
- **Tah** – jedná se o nekontrolované užívání drogy. Toto stádium označuje nutkání uživatele, aby si co nejdéle udržel stav intoxikace, především aplikováním další větší dávky drogy. Při každém dalším aplikování nastává další nájezd, který je však každou aplikací menší, až nakonec uživatel necítí ani nájezd a ani úlet. Toto stádium může nepřetržitě trvat 3 až 15 dní, ve kterých se uživatel stává jak fyzicky, tak i duševně hyperaktivním [12].
- **Dojezd** – nastává na konci „tahu“ a to v době, kdy pervitin přestává způsobovat kýžený efekt, tedy stav nájezdu nebo úletu. V tomto stádiu se stává uživatel nejnebezpečnějším, neboť si nedokáže ulevit od hrozných pocitů prázdnoty a touhy po droze. Běžným příznakem je intenzivní svědění či několik dnů bez spánku. Uživatel je často v psychotickém stavu a existuje jen ve svém vlastním světě [12].
- **Zhroucení** – nastává u jedince, který si aplikuje drogu ve stádiu „tahu“. Jeho tělo v tomto stádiu selže, neboť už nedokáže odolávat účinkům drogy, a poté končí extrémně dlouhým spánkem. Uživatel není v této době pro nikoho nebezpečný, a i ti nejagresivnější jsou v této fázi zhroucení a téměř bez života. Může trvat 1-3 dny [12].
- **Pervitinové vyčerpání a psychóza** – přichází po stádiu zhroucení a projevuje se u uživatele emocionálním a duševním vyčerpáním. Po probuzení z dlouhého spánku je jedinec fyzicky vyčerpaný, hladový a dehydrovaný.

Toto stádium trvá od 2 do 14 dnů, ale jeho „řešením“ je aplikace další větší dávky, což vede k ještě větší závislosti [12].

- **Absták** – projevuje se 30 - 90 dnů po požití poslední dávky. Až v této době si uživatel teprve uvědomuje, že trpí abstinenčními příznaky. Ze začátku je deprimovaný, bez energie a není schopen prožít žádnou slast. Následně se projeví další touha po pervitinu a mohou se projevit i sebevražedné sklony. Abstinence je bolestivá a složitě se snáší, proto se většina abstinentů k droze vrátí [12].

2.2.1.3 Projevy pervitinu na uživateli

Při dlouhodobém užívání drogy nastává u uživatele mnoho zdravotních komplikací. Dochází u něj k trvalému poškození jater, ledvin a plic, k nevratnému poškození cév srdce a mozku. To vede k vysokému krevnímu tlaku, což způsobuje infarkt, mrtvici a smrt. Uživatel trpí podvýživou, velkou ztrátou hmotnosti a obvykle má velké zubní kazy. Trpí psychózou či depresemi. Může mít také poškození mozku, které se projevuje jako Alzheimerova choroba, mrtvice nebo epilepsie [16].

2.2.2 Extáze

Extáze se řadí mezi syntetické drogy a je obvykle podávána ve formě tablet či tobolek. Její účinky jsou podobné jako u halucinogenů a amfetaminů, kdy i samotná extáze spadá pod amfetaminy. Její účinná látka je nazývána jako MDMA. Má velké stimulační účinky, takže uživatel je schopen vydat značně velkou energii, aniž by pocítil rovnocennou únavu [16].

Je označována za taneční drogu, a to z důvodu jejího stimulačního efektu. Ve slangových výrazech je nazývána jako „koule“, „bobule“, „éčko“, „lentilka“, „extoška“ a dalšími výrazy. Množství názvů se také odvíjí podle obrazce, které jsou

na tabletě vyraženy. Tyto ražby dává na tablety výrobce, aby každý věděl, odkud tableta pochází a jakou má kvalitu.

Různé tablety obsahují různé množství MDMA, což právě záleží na výrobci. Běžná dávka je okolo 50 mg účinné látky, ale také se může pohybovat okolo 300 mg. Po užití se látka vstřebává trávicím traktem a poté je distribuována krví do celého organismu. Účinky extáze se obvykle projevují od 30 do 50 minut po užití, což je ovlivněno tělesnou stavbou uživatele. Trvají 3 až 6 hodin [17].

2.2.2.1 Historie

MDMA byla v roce 1912 syntetizována německou farmaceutickou společností Merck. Byla patentována jako lék na hubnutí, ale tento lék nebyl užíván. Látka MDMA byla v USA používána v šedesátých letech při psychoterapii, přičemž měla odstranit zábrany. Až v letech sedmdesátých se začala objevovat jako droga na večírcích. Poté se přes Velkou Británii rozšířila do celé Evropy. Ještě v roce 1984 byla tato droga legálně prodávána pod jménem extáze, ale na konci osmdesátých let byla již zakázána. V současné době patří mezi nejvíce užívané drogy na tanečních show, jak v České republice, tak i po celém světě [17,18].

2.2.2.2 Účinky

Extáze je droga, která je typická empatickým efektem. Uživatelé zažívají pocit blízkosti a přátelství, mají touhu komunikovat s jinými lidmi. Jedinec, který drogu požije, má pocit, že je plný energie, necítí žádnou únavu, má zvýšenou sebedůvěru a chová se impulzivně. Extáze však také tlumí varovné signály těla, což může vést k tomu, že dojde k přehřátí celého organismu a uživatel tak může ztratit vědomí nebo dokonce umřít [8].

2.2.2.3 Projevy extáze na uživateli

Při dlouhodobém užívání se může projevit poškození mozku, které ovlivňuje myšlení a paměť. U uživatele se mohou projevit deprese, úzkosti, ztráta paměti a psychóza. Také může dojít k selhání ledvin a ke kardiovaskulárním selháním [18].

2.2.3 Heroin

Jedná se o polysyntetickou drogu, která patří mezi opiáty a je odvozena z morfinu. Vyrábí se z opia nebo přímo z morfinu. Oproti morfinu však působí rychleji, silněji, ale kratší dobu. Jeho základní surovinou je mák setý a mezistupněm výroby je surové opium. Heroin je vždy ve formě prášku, ale jeho hrubost a barva záleží na jeho původu. Heroin hnědé barvy má podobu hrubšího prášku, má jemnou octovou vůni a nejčastěji pochází z Afganistánu. Heroin bílé barvy má podobu jemného bílého prášku, připomíná pervitin či kokain. Často pochází z Asie a má vysoký podíl účinné látky, proto riziko předávkování je zde vysoké. Heroin je po celá desetiletí nejvíce rozšířenou drogou ze skupiny opiátů po celém světě [8].

Heroin se dá aplikovat šňupáním, kouřením, inhalováním či nitrožilně pomocí injekční stříkačky, což je zároveň nejčastější způsob aplikace mezi jeho uživateli. Je pro něj typické denní užívání, ale to až v pozdějším stádiu závislosti. Původní denní dávky pod 100 mg denně se díky vysoké toleranci dostanou až na jeden či více gramů za den, k čemuž dochází poměrně rychle [20].

2.2.3.1 Historie

Heroin byl poprvé objeven v roce 1874 v Londýně C.R. Alderem Wrightem, který zkoumal morfin a jeho reakce na různé kyseliny. Následně v roce 1898 jej německá Farmaceutická společnost Bayer začala prodávat jako lék s názvem Heroisch, což v překladu znamená „silný“. Několik let byl heroin používán jako lék proti

závislosti na morfinu. Z počátku byl rovněž považován za lék, na kterém si nelze vytvořit závislost [21].

2.2.3.2 Účinky

Uživatel se po aplikaci heroinu dostává do fyzického útlumu spojeného s pocitem klidu. Vnímá svět okolo sebe jako klidnější a méně náročný, zmizí starosti a bolest. Tento stav je uživateli popisován jako dosažení nirvány. Popsané účinky vydrží působit 4 - 6 hodin, ale po 10 - 12 hodinách se dostaví opačné příznaky a tělo chce další dávku [20].

2.2.3.3 Projevy heroinu na uživateli

Jedinec, který užívá heroin, začne rychle ztrácet na váze a celkově tělesně chátrat. Začne být vůči svému okolí apatický a lhostejným i ke svým zájmům a potřebám. V podstatě jej zajímá jen jak sehnat drogu a užít ji. Také, jak na ni sehnat finance [8].

Při užívání nitrožilně je zde vysoká pravděpodobnost získání nějaké infekce, jako jsou například virové hepatitidy. Heroin také znamená značnou zátěž pro ledviny a játra. Dalším rizikem při užívání je předávkování. Uživatel je nucen ke zvyšování dávek pro dosažení účinku, ale rozdíl mezi účinnou a smrtelnou dávkou je malý [8].

2.2.4 Kokain

Jedná se o drogu zařazenou mezi stimulantia, tedy drogu, která má povzbuzující účinky. Jeho základem jsou listy keře Koky, který dorůstá až do výšky dvou a půl metru. Tato rostlina se vyskytuje zejména ve vlhkých pralesích, například v Peru či Bolívii. Z listů se chemickou cestou získává hlavní alkaloid rostliny, který má název Kokain [16]. Kokain je bílý krystalický prášek, pro který je typická hořká chuť a znecitlivění jazyka či dásní. Může mít různé zápachy, což záleží na příměsích při jeho výrobě nebo může být bez zápachu [22].

Droga se dá aplikovat několika způsoby. Tím nejčastějším je šňupání. Velikost jednotlivé dávky se pohybuje od cca 10 - 120 mg a celkový příjem drogy je u jednotlivce individuální, může se jednat o desetiny gramu až několik gramů denně. Účinek této drogy odeznívá již po 30 minutách, tedy poměrně rychle [23].

2.2.4.1 Historie

Historie kokainu sahá již do několik tisíc let před naším letopočtem. V Jižní Americe byly listy koky používány jako léčivá a stimulační látka. Domorodci používali koku, aby jim pomáhala zvládat náročný život v horském prostředí. Průmyslově se začal kokain vyrábět postupně od roku 1860, kdy jej poprvé izoloval německý chemik Albert Niemann [24]. Do začátku dvacátého století tuto drogu obsahovala i limonáda Coca-Cola, jejíž název je odvozen od koky [25].

2.2.4.2 Účinky

Tato droga má budivé účinky. Uživatel se po ní cítí být více energický a necítí únavu. Vzhledem k tomu, že má budivé účinky zejména na mozek, tak i zvyšuje tok myšlenek a jejich asociací. Také zlepšuje paměť, ale to vše na úkor přesnosti. Zkracuje spánek, zvyšuje pocit psychické i fyzické síly a zvyšuje sebedůvěru [23].

Kokain způsobuje krátké, ale intenzivní opojení, které však střídá pravý opak – deprese, podrážení a touhu po další dávce. Při dlouhodobém užívání způsobuje nespavost, ztrátu chuti k jídlu, zhoršuje paměť a soustředění. Také se mohou u uživatele rozvinout psychotické potíže a vzniknout halucinace [22].

2.2.4.3 Projevy na uživateli

Užívání kokainu způsobuje trvalé poškození krevních cév srdce a mozku, poškození jater, ledvin a plic. Také způsobuje vysoký krevní tlak, který následně vyvolává infarkty a mrtvice, což vede k úmrtí osoby. Uživatel trpí podvýživou,

má těžké zubní kazy a pokud drogu aplikuje šňupáním, dochází k poškození jeho nosní přepážky. Narušuje reprodukční schopnosti a vede k neplodnosti, a to jak u mužů, tak i u žen [25].

2.2.5 Crack

Jedná o se o čistou verzi kokainu v krystalické formě, bez doprovodných alkaloidů a jiných příměsí. Je to droga, která je určena ke kouření a jeho název je inspirován zvukem, který vydává při zahřívání. Vyskytuje se v podobě krystalů či pevných kousků různých barev. Jde o několikanásobně účinnější formu kokainu, ale zároveň o nejrizikovější. Vyrábí se tepelnou úpravou z kokainu, který se smíchá se sodou nebo práškem do pečiva. Jeho nejčastější slangový název je „báze“ [26].

Účinky jeho požití jsou znát již po několika sekundách. Stav euforie, který vyvolává, však přetrvává jen asi 10 minut. Díky rychlejšímu a intenzivnějšímu účinku, oproti kokainu, se uživatel stává rychleji závislým. Jedinec, který je na cracku závislý, vyžaduje dvacet až třicet dávek denně, neboť způsobuje psychickou i fyzickou závislost [16].

2.2.5.1 Historie

Crack byl vyvinut v sedmdesátých letech, kdy docházelo k velkému užívání kokainu. K dalšímu rozšíření došlo v letech osmdesátých. Dle údajů Americké protidrogové agentury bylo ke konci sedmdesátých let do USA přiváženo tolik ilegálního kokainu, že jeho cena prudce klesala a drogoví dealeri přicházeli o peníze. Z tohoto důvodu začali kokain upravovat na formu crack. Tato forma se dala kouřit, mohla být prodávána v menším množství a více lidem, což znamenalo pro dealery větší zisky. Mezi roky 1984 až 1990 se tato droga rozšířila po amerických městech a byla k dostání po ve všech státech USA. Poté se tato droga rozšířila po celém světě [27].

2.2.5.2 Účinky

Jsou srovnatelné s účinky kokainu, tedy euforie, veselost, nadměrná stimulace, přival energie, pocit větší fyzické, ale i psychické síly. Uživatel se také ale nadměrně potí, má zvýšený tep, je podrážděný a má rozšířené oční panenky. Člověk, který je pod jeho vlivem, je nadměrně silný a nebezpečný. V depresi může napadnout kohokoliv [26].

2.2.5.3 Projevy cracku na uživateli

K vlivům, které způsobuje kokain, je užívání cracku spojené i se závažnými dýchacími problémy a s dlouhodobými bolestmi na hrudi. Je příčinou psychózy, těžkých depresí a výkyvů nálad. Jeho uživatel se může cítit zmatený či mít poruchy v čase a prostoru [27].

2.2.6 Marihuana

Droga označována jako marihuana se skládá z vrchní okvětní části a sušených listů konopí setého, konopí indického nebo i z konopí rumištního. Chemická účinná látka, která se v konopí nachází, má název THC [28]. Jedná se o halucinogen, který je účinnější než alkohol. Ve slangových výrazech má marihuana několik názvů, například „tráva“, „gandža“, „špek“, „hulení“ a další. Jedná se o nejvíc využívanou a zneužívanou drogu především mezi mládeží [29].

Marihuana se užívá převážně kouřením takzvaného „jointu“, což je marihuana smíchaná s cigaretovým tabákem zabaleným do cigaretového papírku. Jeden „joint“ dokáže intoxikovat i několik lidí. Dalším častým užitím je ústy, společně s jídlem, do kterého se marihuana přidává. Při kouření marihuany je nástup účinku rychlejší než při polykání. Při průměrné dávce, což je 0,5 - 1,5 g, účinek nastoupí do několik minut po užití a v těle vydrží 3 - 8 hodin [16].

Závislost na této droze není tak vysoká jako u jiných drog, například kokainu či heroinu. Ještě před patnácti lety se mělo za to, že na marihuaně závislost vzniknout nemůže. To bylo dáno nižším podílem látky THC, který byl okolo 5 %. V současné době je již podíl THC 21 %. Taková „nová“ marihuana se chová podobně jako tvrdá droga, tudíž riziko závislosti je tak větší než dříve [16].

2.2.6.1 Historie

Konopí se vyvinulo na svazích Himalájí, ale díky přírodě a jednání člověka se rozšířilo po celé světě. Při svém šíření se vytvořily tři jeho poddruhy – konopí seté, konopí indické a konopí rumištní. Jedná se o jednu z nejstarších kulturních rostlin, která je využívána nejméně dvanáct tisíc let [30]. Z počátku bylo využíváno jako zdroj pro pevná textilní vlákna nebo k výrobě papíru. Semena sloužila k výrobě oleje, který obsahuje velké množství proteinů a mastných kyselin. Pro své psychoaktivní účinky bylo využíváno v Asii, kde bylo konopí poprvé pěstováno pro jiné než průmyslové účely. Konopí zde bylo v daleké minulosti využíváno v mnoha odvětvích a pomalu se rozšiřovalo po celém světě. Ze svého „domova“ v Asii, se nejprve dostalo do Afriky, poté do jižní Ameriky, do Evropy a až naposled do severní Ameriky. Vzhledem k tomu, že člověk je zkoumavý tvor, konopí začalo být využíváno spíše jako droga než jako průmyslová rostlina. Postupem času, díky šíření marihuany a jejím účinkům, jednotlivé státy začaly vydávat zákony, které pěstování a držení konopí úplně zakazovaly nebo alespoň omezovaly. Prvním státem v Evropě, který konopí zakázal, bylo na počátku dvacátého století Řecko, ke kterému se postupně přidávaly i další státy. V současné době je několik států, kde je povoleno konopí jen k užívání pro lékařské účely a v některých státech je zakázána jen výroba a obchod s konopím [31].

2.2.6.2 Účinky

Účinky nastupují po několika minutách po užití a vrcholí po půl hodině až hodině. Mezi účinky marihuany patří takzvaná „vysmátost“, což znamená, že člověk má záchvaty smíchu a směje se prakticky všemu, i když sám neví proč. Tento účinek se projevuje spíše u občasných uživatelů, neboť u pravidelných konzumentů tento stav mizí. Mezi další účinky se řadí uvolnění, zasněnost, rychlý tok myšlenek, opožděné reakce a euforie. Také se mezi její účinky řadí neschopnost se soustředit, sucho v ústech, pocit hladu, iracionální chování, zhoršená koordinace a rovnováha, špatný odhad času a vzdálenosti. U velkých dávek nebo u začínajících uživatelů se může objevit panika, sluchové halucinace nebo zmatenost [31].

2.2.6.3 Projevy marihuany na uživateli

Lékařsky již bylo zjištěno a také doloženo, že při dlouhodobém užívání se může projevit poškození paměti, a to jak mechanické, tak i logické. Mohou se projevit poruchy smyslového vnímání, porušení orientace v čase a prostoru, poruchy motorických funkcí, poškození srdce, cév a dýchacích cest. Ženy mohou mít problémy s menstruací, zvýšené riziko při porodu nebo závažné poškození plodu. Muži mohou trpět impotencí, neboť se u nich sníží mužský pohlavní hormon. U uživatele se mohou projevit různé psychické nemoci, které by se u něj jinak neprojevily – například schizofrenie [16].

2.2.7 Těkavé látky

Těkavé látky neboli inhalanty jsou chemické látky, které uživatelé čichají. Mezi takové látky patří například benzín, éter, ředidla, rozpouštědla, aceton a na našem území nejvíce používaný toluen. Většina těkavých látek působí přímo na centrální nervový systém, a proto uživatel již do několik vteřin po vdechnutí pociťuje jejich účinky [32, 16].

Tyto látky vyvolávají psychickou i fyzickou závislost. Jedinci mají nutkání v čichání neustále pokračovat, zejména po několika denním soustavném užívání [32].

Uživatelé si tyto látky aplikují nejčastěji jako výpary z otevřených nádob nebo z textilu, který je látkou nasáklý. Také je rozšířen způsob čichání pod plastickou nebo papírovou taškou, což vede k většímu účinku látek, neboť tolik nedochází ke ztrátám účinné látky [33].

2.2.7.1 Historie

Již v dobách starého Egypta, v Babylónii či Číně, bylo náboženským rituálem vdechování různých látek, jako vonných olejů, kadidla nebo koření. Toto bylo prováděno z důvodu pozměnění stavu vědomí. Na konci osmnáctého století bylo běžné užívání oxidu dusného jako drogy, který byl považován za levný alkohol. Vědec Humphry Davy z Velké Británie, který jej také užíval, ho pojmenoval jako „rajský plyn“ a také si povšiml jeho anestetických účinků. Navrhoval, aby tento plyn byl používán jako anestetikum při chirurgických zákrocích. Tato myšlenka však byla vyzkoušena až o půl století později. Ke zneužívání těkavých látek také docházelo ve velké míře v době prohibice v USA, kde bylo zákonem zakázáno užívání alkoholu. Nejvíce byla zneužívána látka éter. Postupem času se k těmto látkám přidávaly i jiné, přes rozpouštědla, benzín až například k plynu do zapalovačů. V současné době jsou tyto látky zneužívány hlavně mezi dětmi a mladistvými [32].

2.2.7.2 Účinky

Uživatel již po několika sekundách cítí opojení a pocity, které jsou podobné jako po požití alkoholu. Po vdechnutí se objeví euforie, dobrá nálada. Jedinec se cítí silný, bez možnosti se zranit a být přemožen. Také může mít rychle se měnící zrakové halucinace nebo sluchové halucinace, které jsou však méně časté [34].

2.2.7.3 Projevy těkavých látek na uživateli

Užívání těchto látek způsobuje poškození mozku, srdce, kostní dřeně, jater a dalších orgánů. Chronické užívání vede ke ztrátě svalové hmoty, k postupnému ničení plic a imunitního systému. Také může nastat ztráta čichu nebo sluchu. Uživatel se také vystavuje náhlé smrti, neboť užívání těchto látek může být smrtelné až po mnoha násobném užití, nebo také třeba hned při prvním. V psychické oblasti dochází k trvalé ztrátě inteligence, ztrátě paměti nebo změně osobnosti [34, 32].

2.3 Závislost

Závislost může být definována jako stav, kdy se člověk bez předmětu jeho závislosti nedokáže obejít. Může se jednat o látku, činnost nebo i osobu. Na tento předmět myslí čím dál tím více a stále po něm touží. V případě, že se mu tohoto předmětu nedostává, tak se cítí po psychické někdy i po fyzické stránce špatně. Závislost lze rozdělit na nelátkovou závislost a látkovou závislost. Do látkové závislosti se řadí například závislost na drogách a do nelátkové závislosti na počítačích, gamblerství, závislost na sexu a dalším jim podobné [35].

V této práci bude blíže popsána látková závislost neboli závislost drogová. Dá se specifikovat jako nadměrné užívání látek přírodního nebo syntetického původu, které je spojeno se zvýšeným rizikem vzniku závislosti. Drogová závislost je považována za nemoc. Lze ji diagnostikovat, léčit a také jí předcházet [35].

2.3.1 Drogová závislost

Jedná se o fyzický i psychický stav, který je vyvoláván vzájemným působením organismu a drogy. Tento stav sebou přináší změny v chování jedince, které jsou spojené s neustálou potřebou mít drogu. To buď z důvodu jejího účinku na psychiku nebo z důvodu, aby nedošlo k nepříjemnostem při její nepřítomnosti v organismu [16].

Mezinárodní klasifikace nemocí uvádí, že užití nějaké látky má pro uživatele absolutní přednost před činností, které předtím dával velkou důležitost a nyní již jen touží po užití drogy [36].

Drogová závislost nevzniká ihned po prvním užití, ale postupně a v několika fázích. Častým důvodem pro prvním užití je zvědavost, rodinné nebo psychické problémy. Lze definovat čtyři fáze drogové závislosti:

- **Fáze experimentální** – jedná se o fázi, kdy je uživatel z účinků drogy ještě nadšen a zároveň si neuvědomuje následky jejího užívání. Také zde není složité utajit užívání drogy před okolím [33].
- **Fáze sociálního užívání** – jedná se zejména o víkendové užívání například na diskotékách. V této fázi si již uživatel plánuje kde, kdy a jak velkou dávku drogy si aplikuje. Droga se tak stává součástí jeho života a jeho denní program se začíná přizpůsobovat touze po droze [33].
- **Fáze každodenního užívání** – zde již uživatel začíná ztrácet kontrolu nad užíváním drogy. Jeho život se točí jen kolem drogy. Na prvním místě v jeho žebříčku hodnot je to, jak a kde sehnat drogu a opouští své původní zájmy [33].
- **Fáze užívání k dosažení normálu** – v této fázi se opět život uživatele točí jen kolem drogy. Samotná droga mu již nic nepřináší, ale musí si ji neustále a opakovaně aplikovat, aby se cítil „normálně“. Po požití odchází psychické, ale i fyzické bolesti [33].

2.3.2 Rozdělení závislosti

Na základě druhu látky, kterou jedinec užívá a na jejích rozdílných účincích se závislost rozděluje na psychickou a fyzickou závislost.

Fyzická závislost – je často nazývána také tělesnou závislostí a je vnímána jako zdroj veškerých problémů. Tato složka závislosti nutí uživatele k opakovanému

užití drogy v určitém časovém odstupu tak, aby se u něj nezačal projevovat odvykací stav. Projevuje se tím, že organismus uživatele se droze přizpůsobil již na tolik, že jej zahrnul do látkové výměny a na přerušení přísunu drogy reaguje abstinenčními příznaky [16].

Psychická závislost – tento druh závislosti je často zlehčován. Většina veřejnosti i většina uživatelů má názor takový, že stačí drogu vysadit a vyčkat, až odezní abstinenční příznaky. Tedy, že stačí mít jen pevnou vůli. Psychická složka závislosti je však těžko ovlivnitelná a vyžaduje mnohem více než mít pevnou vůli. Aby tuto závislost uživatel přemohl a zvládnul ji, trvá to několik měsíců a někdy i mnoho let. Právě tato závislost je zodpovědná za recidivu, a to i po několikáté abstinenci. Aby ji zvládl, tak musí změnit své myšlení, vztahy, prostředí a svůj celkový životní styl. Abstinence se projevuje tak, že uživatel má neustálé nutkání mít drogu a požívat ji, neboť si po opakovaném užívání na ni vytvořil vazbu a stala se součástí jeho života [16].

2.4 Drogy a kriminalita

Zneužívání drog sebou nese nejen závažné zdravotní a ekonomické problémy, ale je spojeno také s rostoucí kriminalitou. Vztah mezi užíváním drog a kriminalitou sice není jednoznačně prokázán, ale je všeobecně známo, že tento vztah je úzký. Drogy a závislost na nich působí jako kriminogenní faktor, neboť jejich uživatelé se často obstarávají drogy z prostředků, které si pořídí svou nelegální činností. Často páchají majetkovou, násilnou nebo i mravnostní trestnou činností [36].

Pro rozlišení trestné činnosti, která je spojená s drogami, je používáno několik modelů, které se aspoň částečně snaží upravit vztah mezi drogami a kriminalitou. Jedním z takových modelů je čtyřstupňový model Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogové závislosti, který rozděluje tuto kriminalitu na čtyři následující druhy [37]:

- **Psychofarmakologicky podmíněná trestná činnost** – vychází z předpokladu, že účinky návykové látky vedou k agresi a násilí. Jedná se především o násilnou trestnou činnost [38].
- **Ekonomicky motivovaná trestná činnost** – vychází ze skutečnosti, že časté užívání drog je finančně náročné. Uživatelé se uchylují k páčání majetkové trestné činnosti, aby měli prostředky na pořízení drog [38].
- **Systémová trestná činnost** – tato trestná činnost zahrnuje násilné trestné činy spojené s fungováním trhů s nelegálními látkami [38].
- **Trestné činy porušování drogových zákonů** – jedná se o trestnou činnost, která je spojená s konkrétními trestnými činy a jejich porušováním [38].

V České republice je spíše užívaný model, který drogovou kriminalitu dělí na dvě části, na kriminalitu primární a sekundární [7].

2.4.1 Primární drogová kriminalita

Jedná se kriminalitu, která je spojená s porušováním právní legislativy, která se týká nelegálních omamných a psychotropních látek. Je založená na tom, že jsou drogy nelegální, neboť kdyby tomu tak nebylo, tak by tato kriminalita v podstatě neexistovala [37]. Jaké jednání spojené s drogami je trestným činem udává zákon číslo 40/2009 Sb. trestní zákoník, kde jsou taxativně vyjmenovány trestné činy. V jednotlivých trestných činech je také přímo vymezeno, jaké jednání je trestně postižitelné, což je uvedeno v jejich skutkových podstatách. Jedná se o následující trestné činy:

- **Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy** – tento trestný čin je upravován § 283 a jeho skutková podstata, která je uvedena v prvním odstavci, je ve znění: *„Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek*

obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem“ [2, str. 148].

- **Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu** - tento trestný čin upravuje § 284 a jeho skutková podstata je uvedena v odstavci jedna a v odstavci dva. Odstavec dva je ve znění: *„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci“ [2, str. 149].* V druhém odstavci je uvedeno, že trestným činem je i: *„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci“ [2, str. 149].* Tyto dva odstavce tedy spojuje stejné jednání, ale odděluje je postižitelnost držení jiné látky. Zjednodušeně se dá říci, že první odstavec je věnován marihuaně a druhý odstavec jiným látkám. Skutková podstata tohoto trestného činu je rozdělena do dvou odstavců, a to z důvodu, že jednání v odstavci prvním je postižitelné mírnějším trestem než jednání uvedené v odstavci druhém [2].
- **Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku** – tento trestný čin je upravován § 285 a jeho skutková podstata je zde uvedena také v odstavcích jedna a dva. Odstavec první je ve znění: *„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci“ [2, str. 149].* Odstavec druhý má znění následující: *„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci“ [2, str. 149].* Jak ze skutkových podstat obou odstavců

vyplývá, tak první odstavec je opět věnován marihuaně a druhý, který je opět přísněji postižitelný, je věnován jiným rostlinám [2].

- **Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu** – tento trestný čin upravuje § 286 a jeho skutková podstata je uvedena v jeho prvním odstavci a je ve znění: *„Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci“* [2, str. 149-150].
- **Šíření toxikomanie** – jedná se o trestný čin, který je upravován § 287 a jeho skutková podstata, která je uvedena v odstavci jedna, je ve znění: *„Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti“* [2, str. 150].

2.4.2 Sekundární drogová kriminalita

Jedná se o trestnou činnost, která není spojená přímo s držením nebo jiným nakládáním s drogami, ale je s nimi přímo spojená. Jedná se o činy, které byly způsobeny pod vlivem nějaké drogy nebo byly způsobeny při zajišťování prostředků na jejich pořízení. Jedná se především o násilné nebo majetkové trestné činy [7]. Tuto kriminalitu lze hůře analyzovat než kriminalitu primární, neboť do současné doby neexistují žádné statistiky, které by Policie České republiky při evidování skutků zakládala.

Sekundární drogovou kriminalitu můžeme rozdělit na kriminalitu opatrovací a kriminalitu páchanou pod vlivem drog.

2.4.2.1 Kriminalita opatřovací

Z důvodů vysokých cen drog jsou uživatelé nuceni mít stálý přísun financí. Vzhledem k dopadu drog na jejich konzumenty (zejména schopnosti si udržet práci) si často finance obstarávají především majetkovou trestnou činností. Pachatelé se pohybují v nákupních centrech a obchodech, kde zcizují zboží všeho druhu – alkohol, oblečení, parfémy a další. Také provádějí vloupání do vozidel a objektů za účelem získání buď přímo financí nebo nějakého předmětu vhodného k prodeji. Předměty z krádeží poté prodávají buď přímo na ulici nebo v zastavárnách. Některé předměty mohou být přímo vyměněny za drogu. Velmi častou trestnou činností drogově závislých jsou různé zpronevěry nebo podvody a také násilná trestná činnost s majetkovým prospěchem, jako jsou loupeže. Kriminalita opatřovací je tedy taková kriminalita, která jednoznačně směřuje k získání finančních prostředků z důvodu obstarání si další dávky [39].

2.4.2.2 Kriminalita páchaná pod vlivem drog

Tuto kriminalitu najdeme prakticky v každé oblasti kriminálního chování. Jedná se o majetkovou, násilnou nebo sexuální trestnou činnost. Jednotlivá kriminalita je spojená s jednotlivými drogami a jejich účinky. Některé látky snižují sebeovládání a některé zase zvyšují agresivitu [39].

3 CÍL PRÁCE

Hlavním cílem teoretické části této bakalářské práce je přinést ucelený náhled na problematiku drog a jejich vlivu na páchání trestné činnosti. Je zde definován pojem droga, uvedeno dělení drog, které je provedeno z hlediska jejich původu a také z hlediska jejich účinků. Jsou zde popsány charakteristiky jednotlivých drog, včetně jejich historie, účinků a vlivu na uživatele, především co se týče jeho zdravotní stránky. Závěr teoretické části se věnuje závislosti, kriminalitě spojené s drogami a jejich dělením.

Cílem praktické části je zjistit, jaký vliv má užívání návykových látek na páchání trestné činnosti a jaké omamné a psychotropní látky jsou nejvíce toxikomany zneužívány. Tato část práce vychází z výsledků dotazníkového šetření.

Cíle práce:

- ucelený pohled na problematiku drog a kriminalitu s nimi spojenou
- pomocí dotazníkového šetření zjistit, jaké drogy jsou nejvíce mezi toxikomani zneužívány
- pomocí dotazníkového šetření zjistit, jak velký vliv má užívání drog na páchání trestné činnosti
- verifikování nebo falzifikování zadaných hypotéz

4 METODIKA

4.1 Popis výzkumného šetření

Pro účely zpracování praktické části této bakalářské práce byla zvolena metoda nestandardizovaného kvantitativního výzkumného šetření za pomoci anonymního dotazníku (viz Příloha 1). Tato metoda byla zvolena z důvodu její jednoduchosti ve vyhledávání vhodných respondentů.

Výzkumné šetření bylo zahájeno dne 01.12.2017 a bylo ukončeno dne 01.03.2018.

4.2 Stanovení výzkumného vzorku

Výběr respondentů nebyl limitován věkem a ani dosaženým vzděláním. Podmínkou pro jejich výběr byl fakt, že v době jejich oslovení byli drogově závislí a někteří z nich se dopouštěli trestné činnosti. Osoby byly vytypovány na základě činnosti Policie České republiky. Takto bylo osloveno celkem padesát respondentů, kterým byl rozdán tištěný dotazník o dvaceti otázkách.

4.3 Výzkumný nástroj

Dotazník byl vytvořen z různých typů otázek uzavřeného typu. Byl určen pro respondenty, kteří byli uživateli drog. Jednalo se o osoby, které se pohybují především v okrese Kladno. Dotazník obsahoval celkem dvacet otázek, z nichž dvě otázky byly sociodemografické povahy. Respondenti měli možnost u některých otázek zvolit i více odpovědí. Otázky z dotazníku jsou uvedeny v příloze této bakalářské práce i v samotné praktické části.

Otázky se týkaly několika oblastí drogové problematiky se zaměřením na zjištění skutečnosti, které drogy jsou nejvíce zneužívány, zdali respondenti pod jejich vlivem páchají trestnou činností a jak velký vliv má jejich užívání na její páchaní.

4.4 Stanovené hypotézy

Hypotéza 1: *Předpoklad, že nejvíce zneužívanými drogami je marihuana a pervitin.*

Hypotéza 2: *Předpoklad, že více než 70 % respondentů páchá trestnou činnost.*

Hypotéza 3: *Předpoklad, že více než 70 % respondentů nepáchalo trestnou činnost před užíváním drog.*

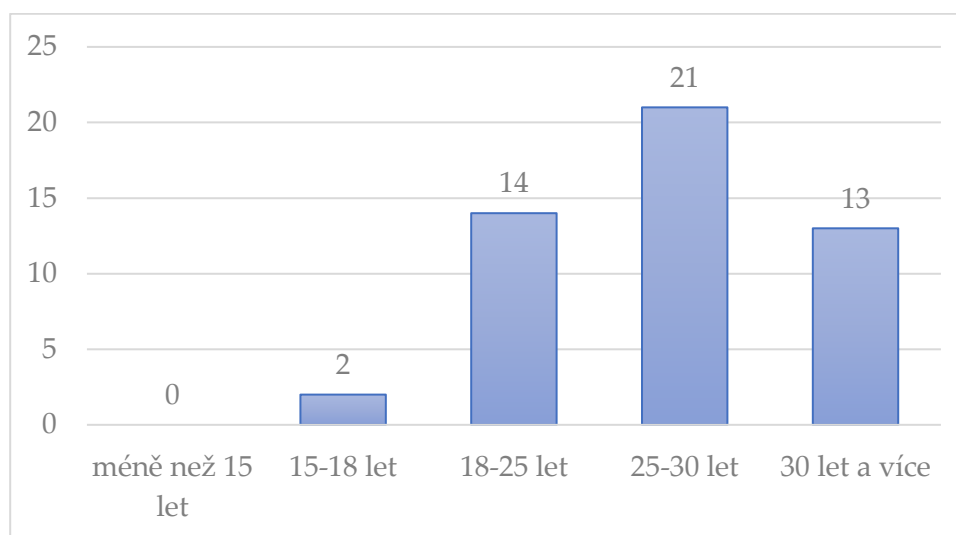
Hypotéza 4: *Předpoklad, že více než 70 % respondentů páchá trestnou činnost, aby měli prostředky na pořízení drogy.*

5 VÝSLEDKY

5.1 Prezentace výsledků výzkumu

Otázka číslo 1 - Jaký je Váš věk?

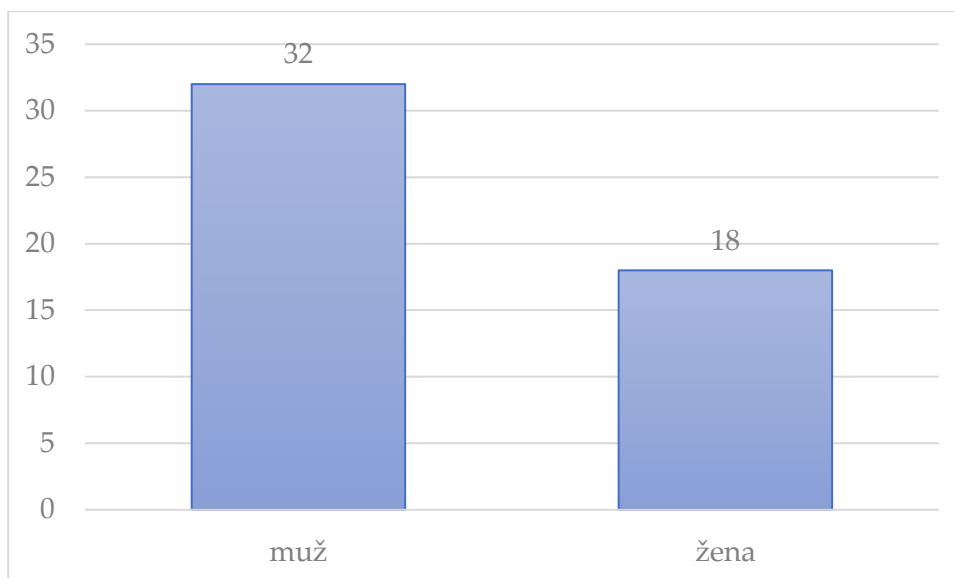
- méně než 15 let
- 15-18 let
- 18-25 let
- 25-30 let
- 30 let a více

Graf 1 - Věkové složení respondentů

Otázka číslo 2 - Jaké je Vaše pohlaví?

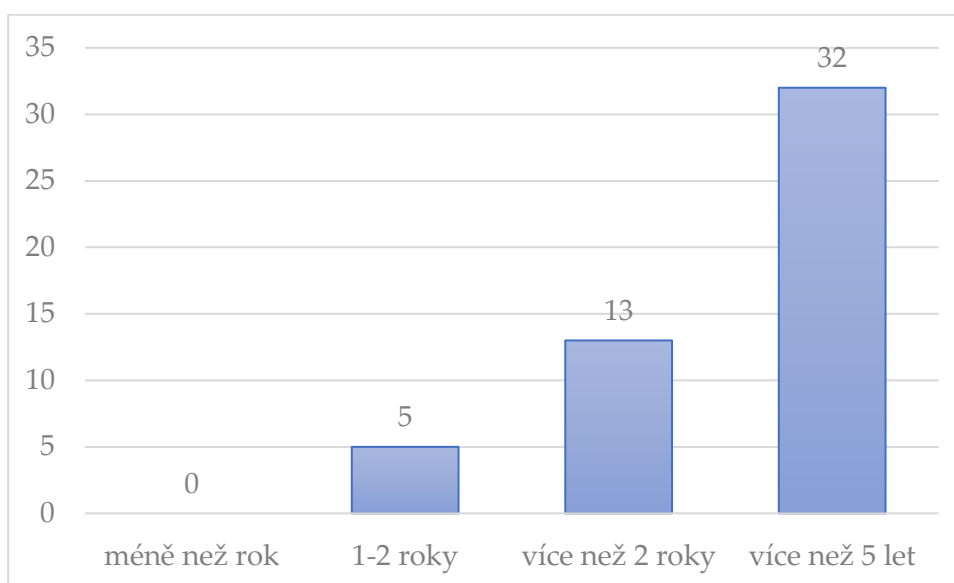
- muž
- žena

Graf 2- Pohlaví respondentů

Otázka číslo 3 – Jak dlouho jste uživatelem drog?

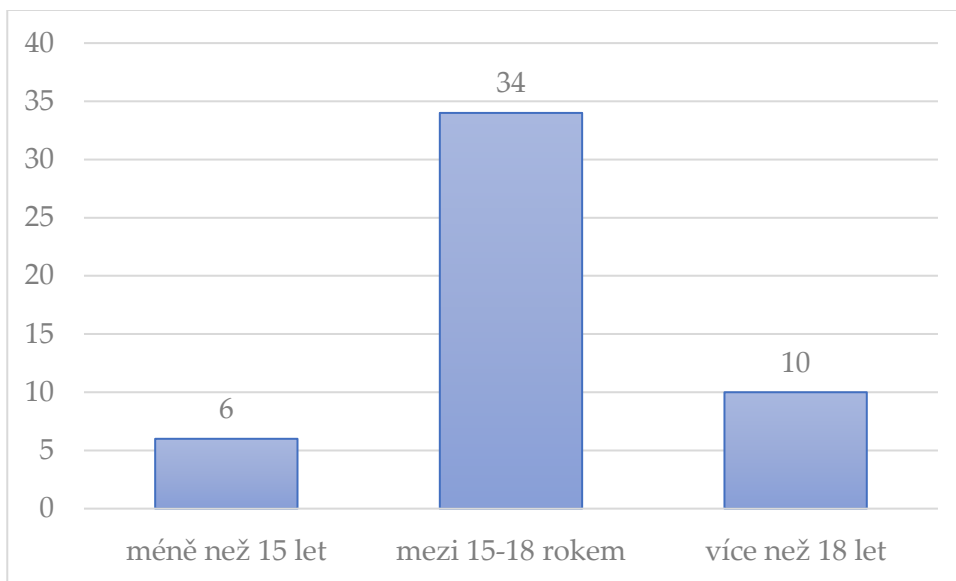
- méně než rok
- 1-2 roky
- více než 2 roky
- více než 5 let

Graf 3 - Doba užívání drog

Otázka číslo 4 - Kolik Vám bylo, když jste poprvé užil drogu?

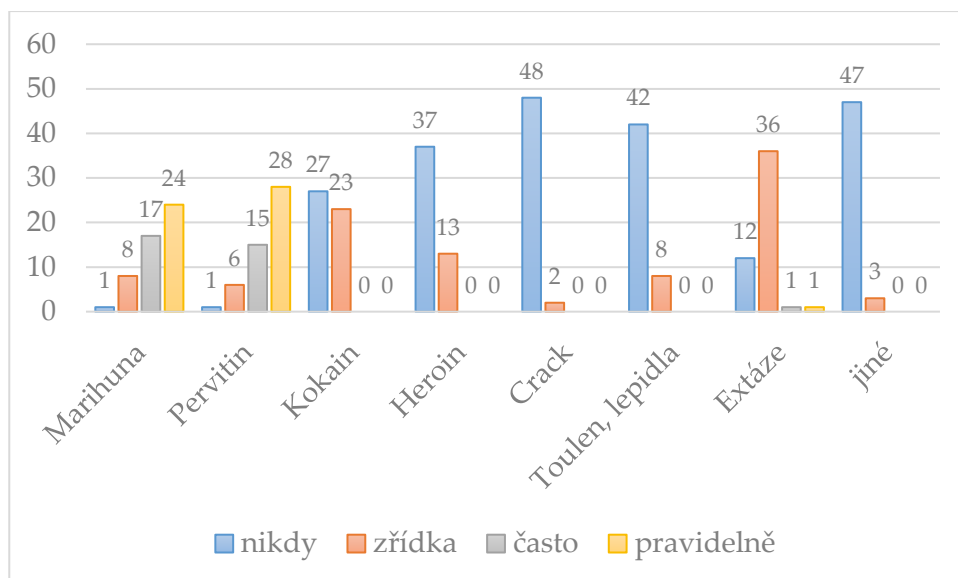
- méně než 15 let
- mezi 15-18 rokem
- více než 18 let

Graf 4 - První užití drogy

Otázka číslo 5 – Jak často a jaké konkrétní návykové látky (skupinu látek) užíváte?

V rámci této otázky mohli respondenti volit mezi následujícími drogami: Marihuana, Pervitin, Kokain, Heroin, Crack, Toluén-lepidla, Extáze a jiné. Dále volili četnost užívání jednotlivých druhů drog, přičemž měli na výběr z variant: nikdy, zřídka, často, pravidelně.

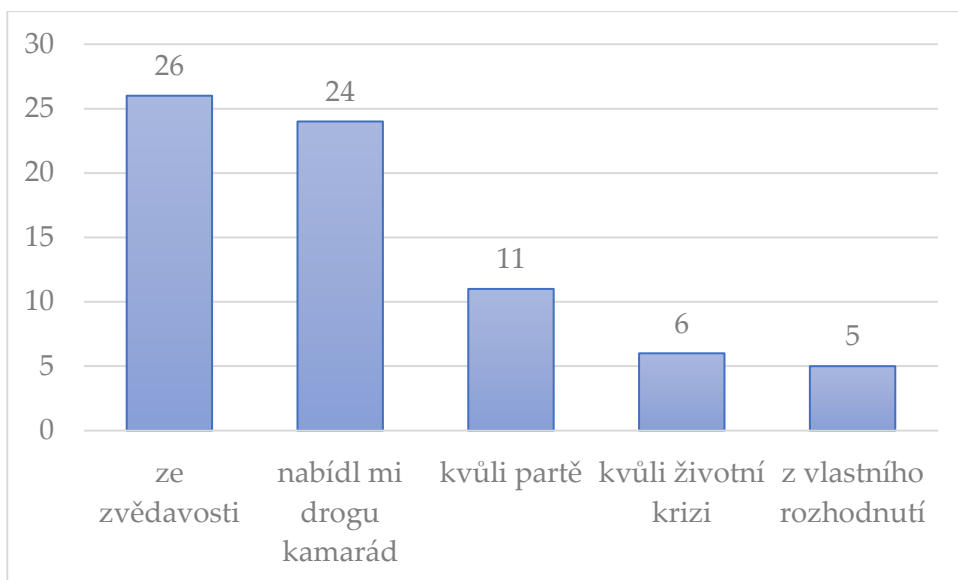

Graf 5 - Druhy a četnost užívání jednotlivých drog

U možnosti jiné látky uvedli tři respondenti, že zřídka užívají lék kodein.

Otázka číslo 6 - Z jakého důvodu jste poprvé užil drogu?

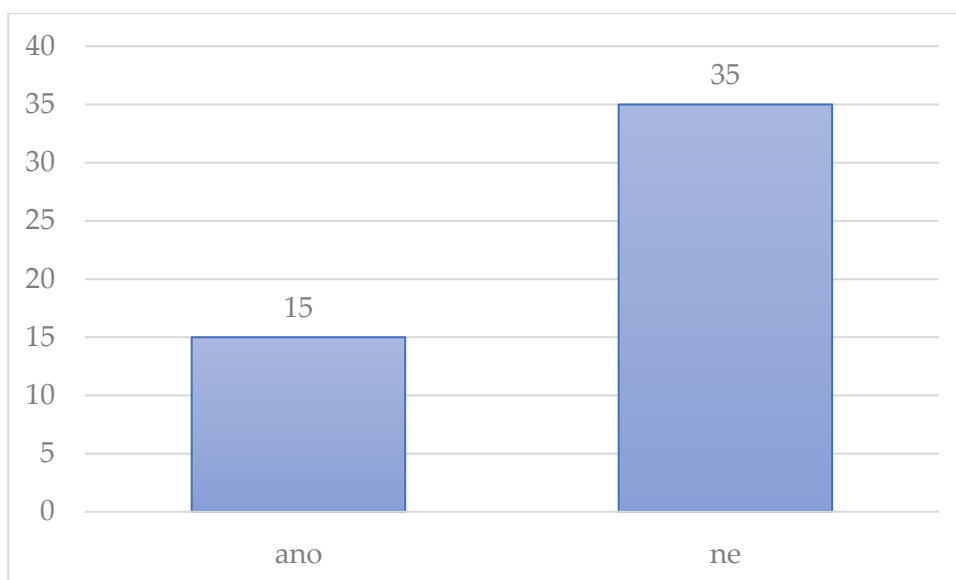
- ze zvědavosti
- nabídl mi drogu kamarád (např. ve škole, diskotéce, v klubu atd.)
- kvůli partě
- kvůli životní krizi
- z vlastního rozhodnutí

Graf 6 - Důvod užití drogy

Otázka číslo 7 – Jste někde zaměstnán?

- ano
- ne

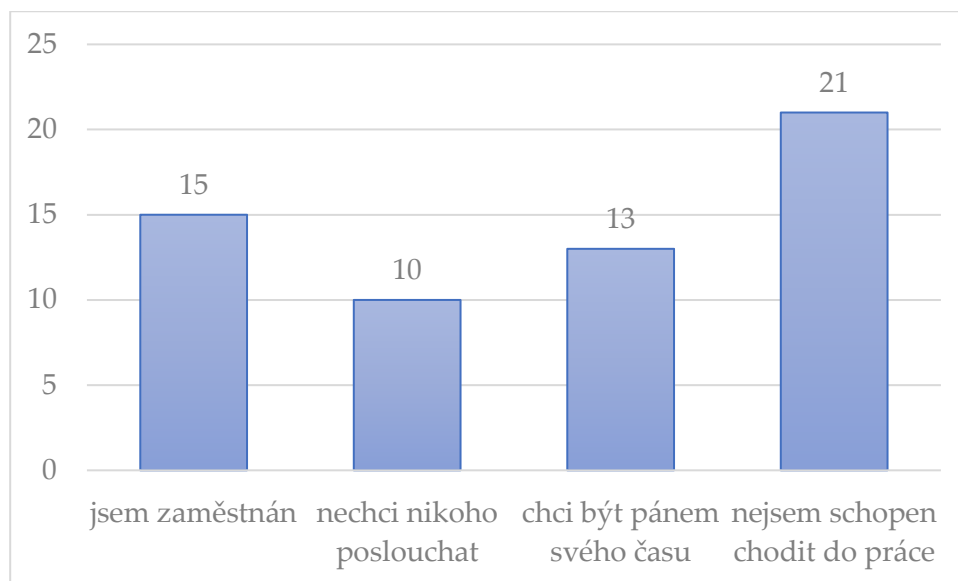

Graf 7 - Zaměstnání

Otázka číslo 8 – V případě, že nejste zaměstnán, uveďte z jakého důvodu?

- jsem zaměstnán
- nechci být zaměstnán – nechci, aby mi někdo říkal, co mám dělat
- nechci být zaměstnán – chci si řídit svůj čas a dělat si co chci
- nejsem schopen pravidelně docházet do zaměstnání

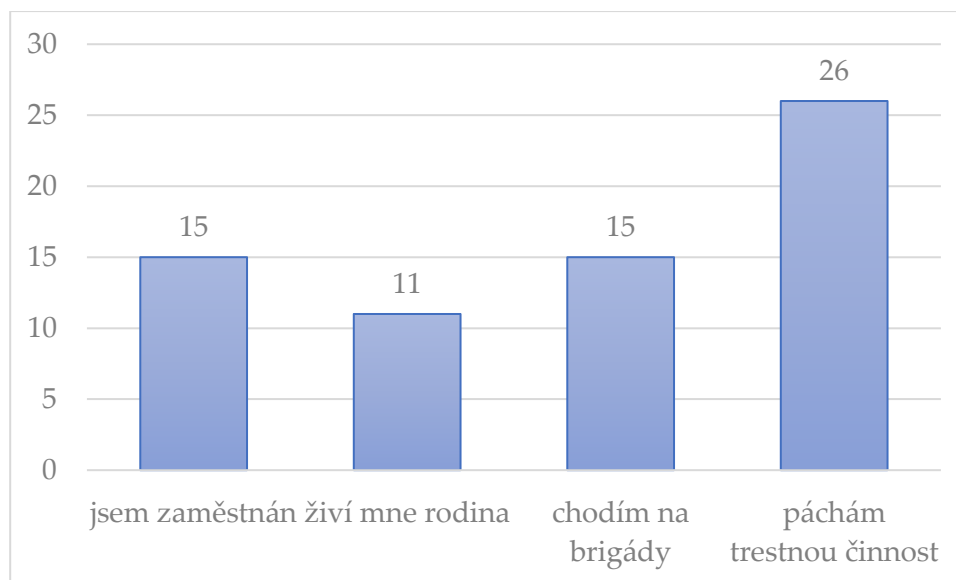

Graf 8 - Důvod nezaměstnání

Otázka číslo 9 – V případě, že nemáte stále zaměstnání, jaký je nejčastější zdroj

Vaší obživy?

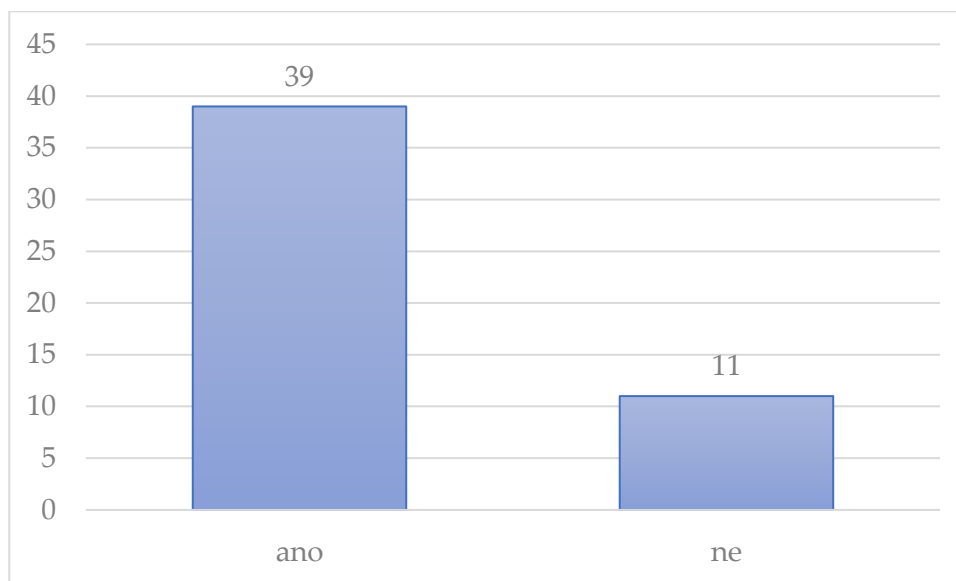
- jsem zaměstnán, tedy jsem živ z platu
- živí mne rodina a kamarádi
- chodím na příležitostné brigády
- páchám trestnou činností

Graf 9 - Zdroj obživy

Otázka číslo 10 – Páchal jste trestnou činnost v době užívání drogy?

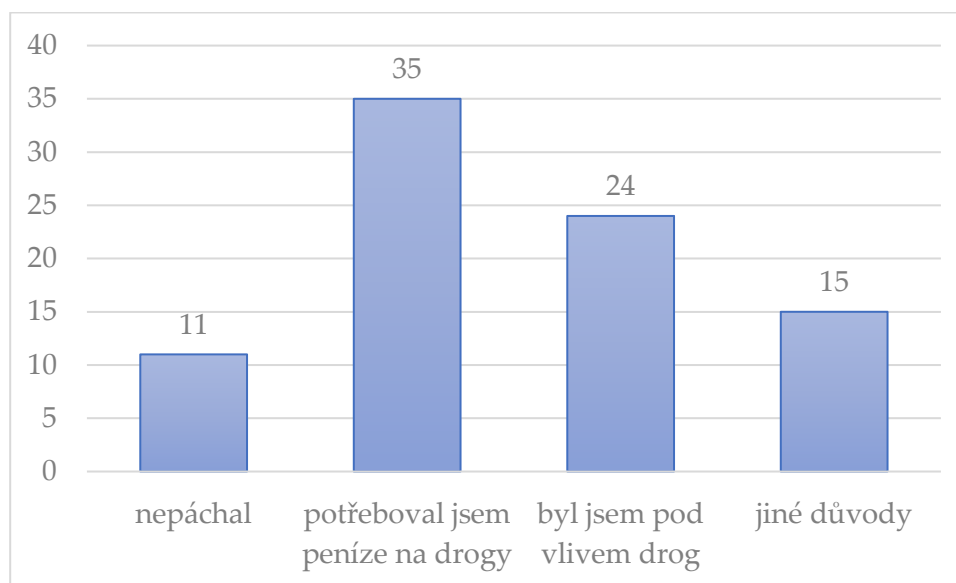
- ano
- ne

Graf 10 - Páchání trestné činnosti

Otázka číslo 11 – Z jakého nejčastějšího důvodu jste páchal trestnou činnost?

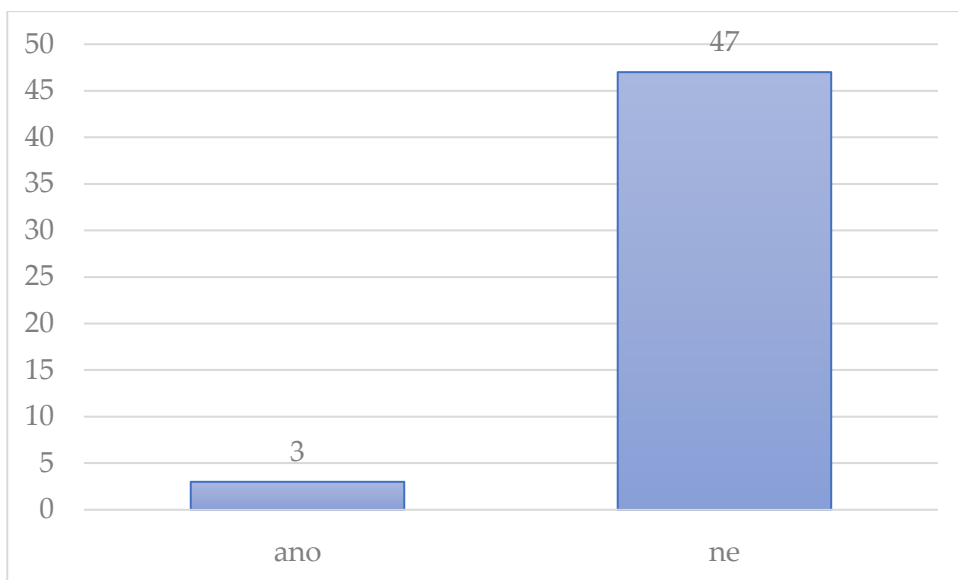
- nepáchal
- potřeboval jsem peníze na zakoupení či výrobu dané látky
- trestnou činnost jsem páchal pod vlivem návykové látky
- z jiných než výše uvedených důvodů

Graf 11 - Nejčastější důvody trestné činnosti

Otázka číslo 12 – Páchal jste trestnou činnost ještě před počátkem užívání návykové látky?

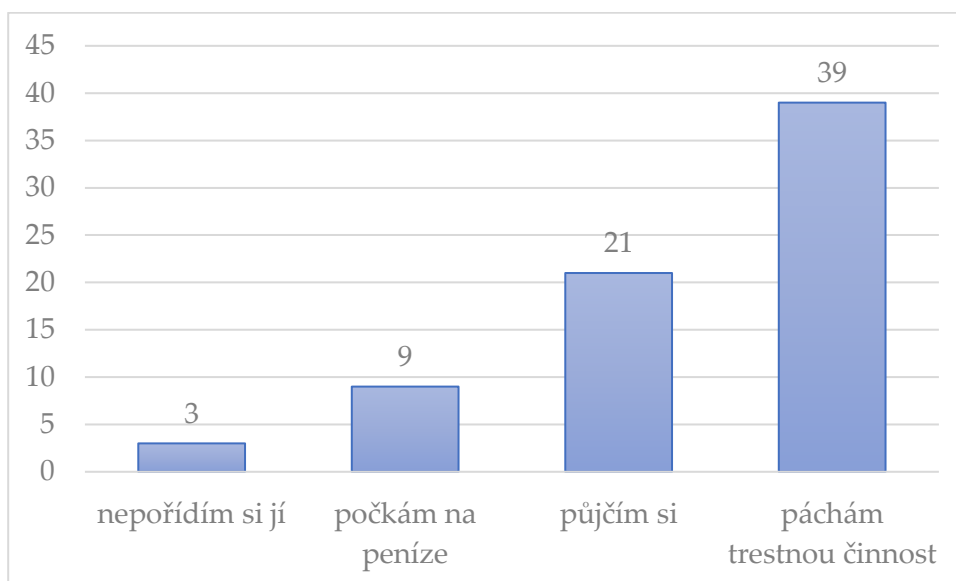
- ano
- ne

Graf 12 - Páchání trestné činnosti před užíváním drogy

Otázka číslo 13 - Jak se zachováte, když nemáte finanční prostředky na drogu?

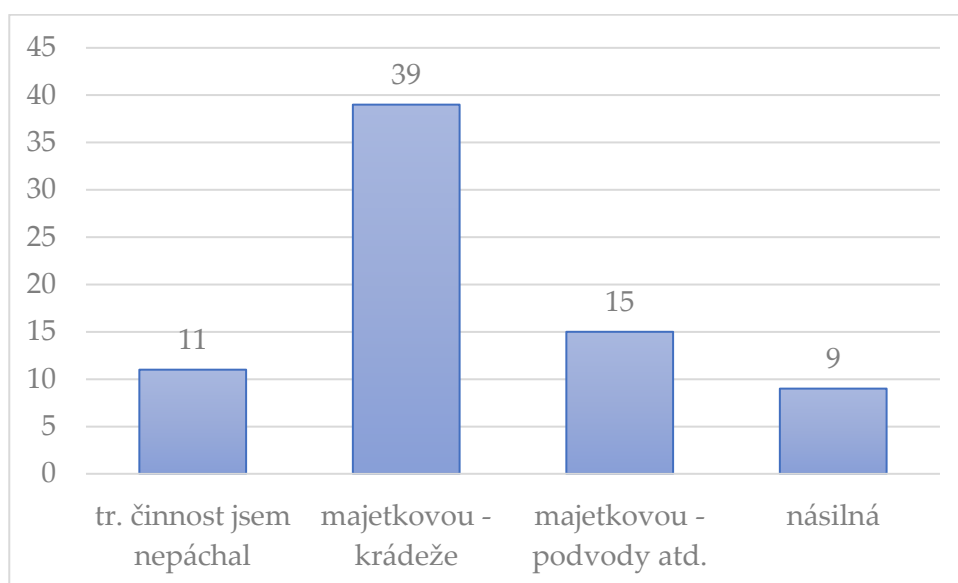
- nijak, prostě si jí nepořídím
- počkám až peníze mít budu
- půjčím si na ní peníze
- spáchám trestnou činnost, abych na ní měl finance

Graf 13 - Způsoby pořízení drogy bez finančních prostředků

Otázka číslo 14 – Jaký typ trestné činnosti jste páchal?

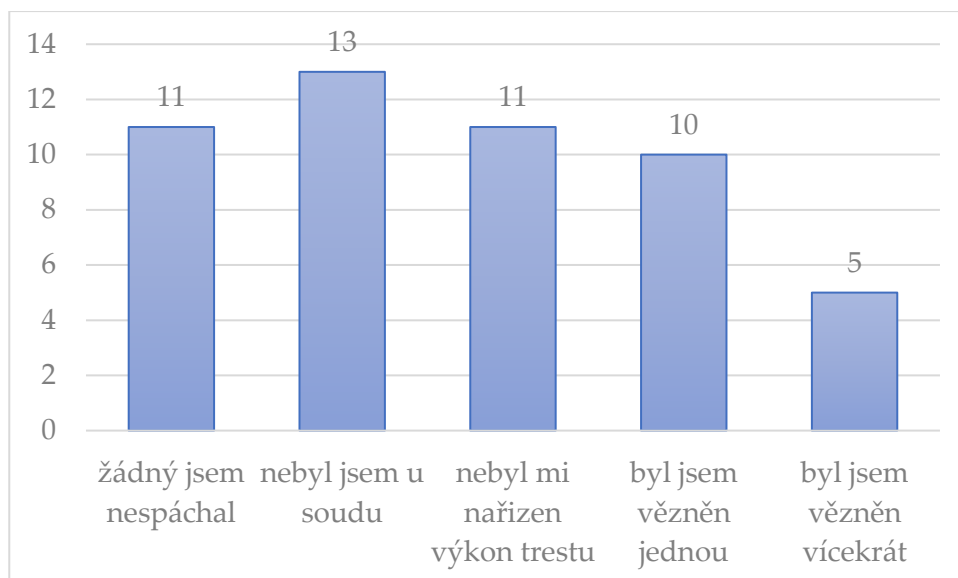
- trestnou činnost jsem nepáchal
- majetkovou – krádeže
- majetkovou – podvody, zpronevěry
- násilná (úmyslné ublížení na zdraví, rvačky, nebezpečné vyhrožování, loupeže)

Graf 14 - Druhy páchané trestné činnosti

Otázka číslo 15 - Byl jste za trestný čin/trestné činy, páchané v souvislosti s návykovými látkami, vězněn?

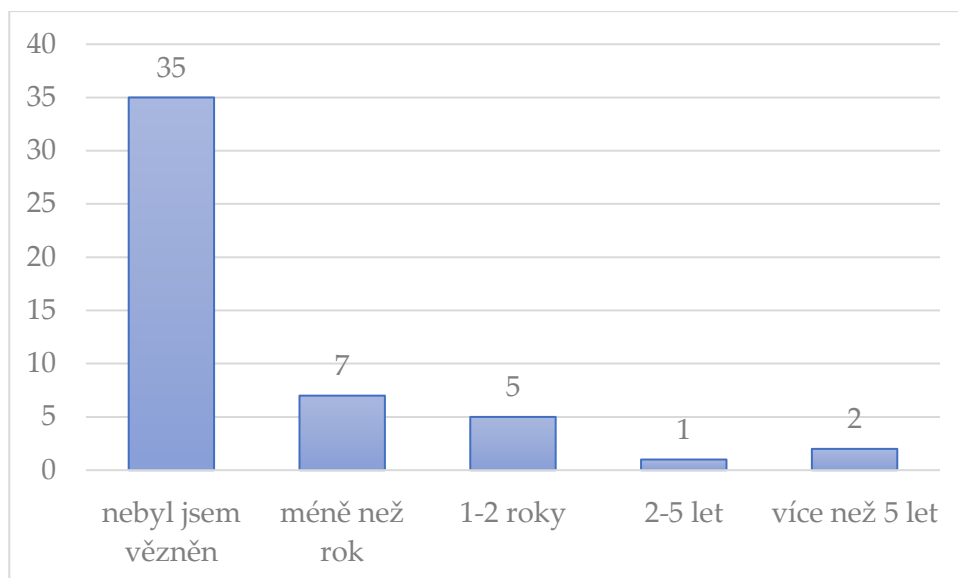
- žádný jsem nespáchal
- trestnou činnost jsem páchal, ale souzen jsem nebyl
- byl jsem odsouzen, ale nebyl mi nařízen výkon trestu
- byl jsem vězněn jednou
- byl jsem vězněn vícekrát

Graf 15 - Četnost výkonů trestů za způsobenou trestnou činnost

Otázka číslo 16 - Jak dlouhou dobu jste strávil ve vězení?

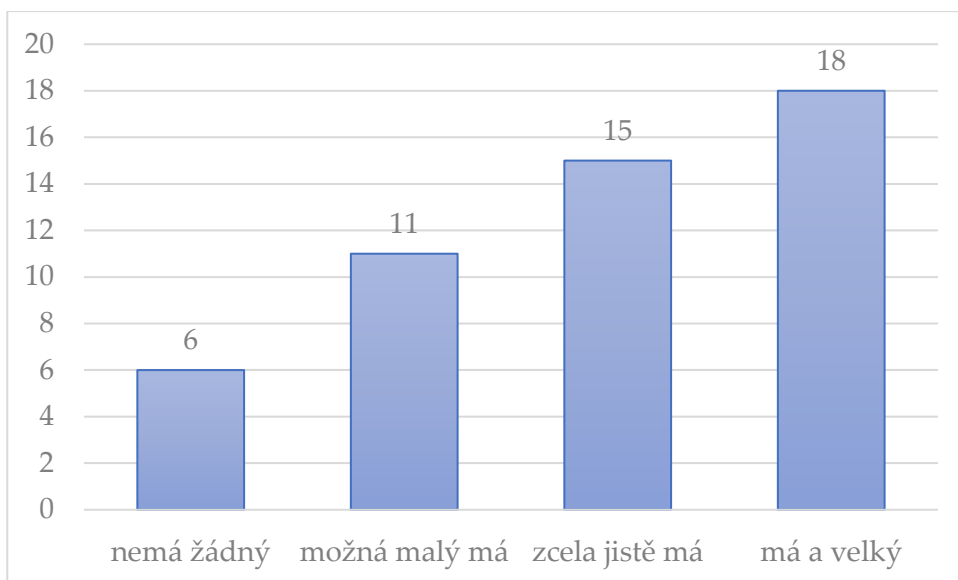
- nebyl jsem vězněn
- méně než rok
- 1 – 2 roky
- 2 - 5 let
- více než 5 let

Graf 16 - Strávená doba ve výkonu trestu

Otázka číslo 17 – Jak velký vliv, dle Vašeho názoru, má užívání drogy na Vaše páchaní trestné činnosti?

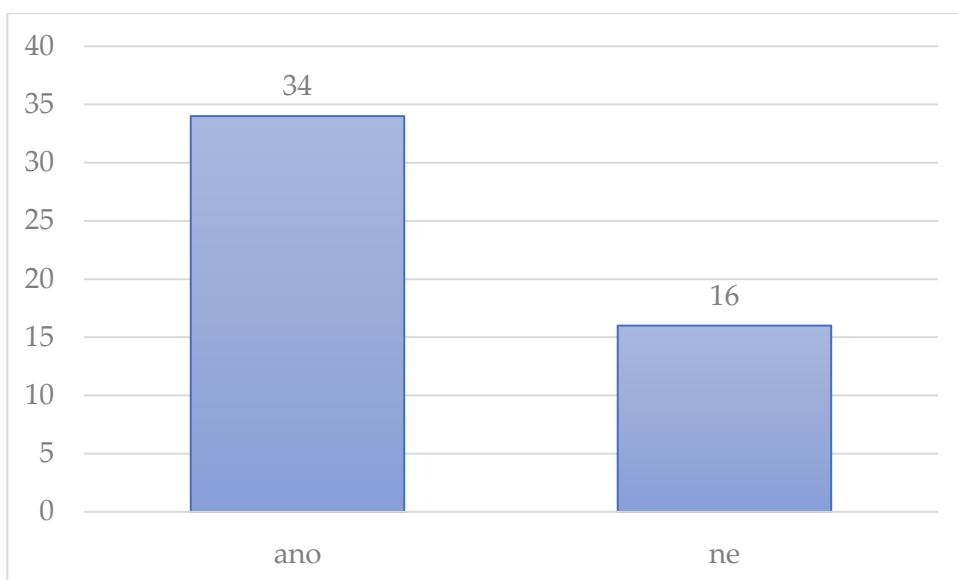
- nemá žádný
- možná malý má
- zcela jistě má
- má a velký

Graf 17 - Vliv drog na páčání trestné činnosti

Otázka číslo 18 - Pokoušel jste se v minulosti abstinovat od užívání drogy?

- ano
- ne

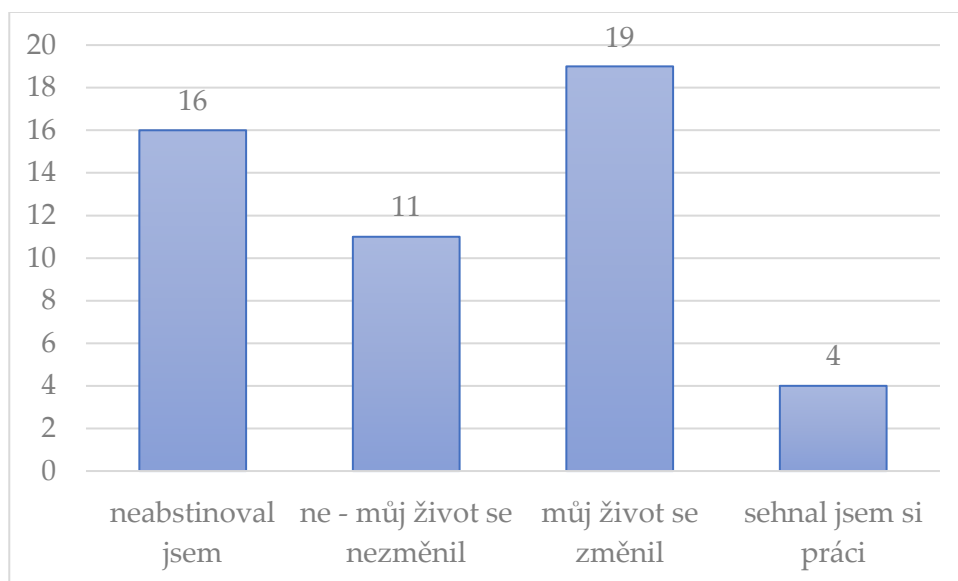

Graf 18 - Pokus o abstinenci

Otázka číslo 19 - **V případě, že ano, mělo abstinování dopad na Váš život?**

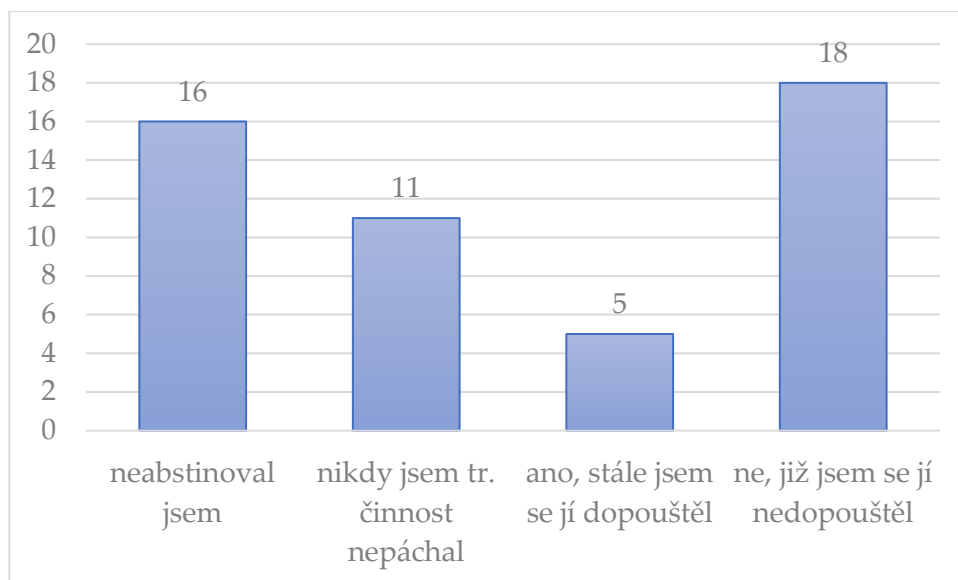
- neabstinoval jsem
- ne – můj život se nijak nezměnil
- ano – můj život se změnil k lepšímu
- ano – sehnal jsem si práci a měl stálý finanční příjem

Graf 19 - Vliv abstinence na kvalitu života

Otázka číslo 20 - **V případě, že jste abstinoval, dopouštěl jste se trestné činnosti?**

- neabstinoval jsem
- nikdy jsem trestnou činnost nepáchal
- ano, stále jsem se trestné činnosti dopouštěl
- ne, trestné činnosti jsem se již nedopouštěl

Graf 20 - Vliv abstinence na páčání trestné činnosti

5.2 Vyhodnocení cílů práce

V bakalářské práci bylo stanoveno několik cílů. Prvním cílem bylo zpracovat ucelený pohled na problematiku drog a kriminalitu s nimi spojenou. Zadaný cíl byl dosažen v teoretické části práce.

Dalším cílem bylo zjistit, jaké drogy jsou mezi toxikomany nejvíce zneužívány, což bylo zjišťováno za pomoci dotazníkového šetření. S tímto cílem souvisela otázka číslo 5, kde byly respondenti dotázáni, jaké drogy nejvíce užívají a v jaké míře. Byly vyjmenovány nejčastěji užívané drogy v České republice a respondent měl vybrat, jakou drogu z níže vypsanych užívá a jak často. V této otázce bylo možné vybrat více odpovědí. Otázky se zúčastnilo padesát respondentů, což představuje 100 %. **Marihuanu** užívalo pravidelně 24 (48 %) dotazovaných, často 17 (34 %), zřídka 8 (16 %) a možnost nikdy zvolil 1 (2 %) respondent. **Pervitin** užívalo pravidelně 28 (56 %), často 15 (30 %), zřídka 6 (12 %) a nikdy 1 (2 %) respondentů. **Kokain** pravidelně neužíval žádný respondent, často také žádný, zřídka jej užilo 23 (46 %) a nikdy 27 (54 %) dotazovaných. **Heroin** neužíval pravidelně a často žádný respondent,

zřídka jej užilo celkem 13 (26 %) a nikdy 37 (74 %). **Crack** respondenti neužívali pravidelně a ani často, možnost zřídka zvolili 2 (4 %) a možnost nikdy 48 (96 %). **Toluen a lepidla** pravidelně a často také neužíval žádný respondent, přičemž možnost zřídka zvolilo celkem 8 (16 %) a možnost nikdy zvolilo 42 (84 %). **Extázi** pravidelně užíval 1 (2 %) respondent, často také 1 (2 %) respondent, zřídka 36 (72 %) a nikdy 12 (24 %). **Jiné látky** pravidelně a často neužíval žádný z dotázaných, zřídka jiné látky užili 3 (6 %) respondenti, kteří uvedli, že se jednalo o Kodein a možnost nikdy zvolilo 47 (94 %) respondentů.

Dalším cílem bylo pomocí dotazníkového šetření zjistit, jak velký vliv má užívání drog na páchaní trestné činnosti. Tento cíl byl zpracován do hypotéz 2, 3 a 4.

Posledním cílem bylo verifikovat či falzifikovat zadané hypotézy.

5.3 Vyhodnocení hypotéz

Hypotéza 1: *Předpoklad, že nejvíce zneužívanými drogami je marihuana a pervitin.*

Této hypotéze se věnovala otázka číslo 5, která byla zpracována i do cíle práce, tedy jaké drogy jsou nejvíce toxikomany zneužívány. Vyhodnocením dotazníkového šetření bylo zjištěno, že pravidelně jsou mezi oslovenými toxikomany užívány pouze marihuana a pervitin. Marihuanu pravidelně užívá celkem 48 % respondentů a pervitin 56 % respondentů. U možnosti „často“ byly opět zvoleny stejné drogy a v jednom případě také extáze. Marihuanu často užívá 34 % respondentů, pervitin 30 % a extázi 2 %, což je jedna z dotazovaných osob.

U dalších vypsaných drog volili respondenti pouze možnosti „zřídka“ nebo „nikdy“, z čehož tedy vyplývá, že nejvíce zneužívanými drogami jsou marihuana a pervitin.

Na základě vyhodnocení výsledků lze konstatovat, že Hypotéza 1 byla verifikována.

Hypotéza 2: *Předpoklad, že více než 70 % respondentů páchá trestnou činnost.*

S touto hypotézou byla spjata otázka číslo 10, která se věnovala zjištění, zda respondenti v době užívání drog páchali trestnou činností. Na tuto otázku odpovědělo celkem 39 (78 %) respondentů ano a 11 (22 %) respondentů odpovědělo ne. Tedy z celkového počtu padesáti respondentů jich 78 % páchalo trestnou činností.

Na základě vyhodnocení výsledků lze konstatovat, že Hypotéza 2 byla verifikována.

Hypotéza 3: *Předpoklad, že více než 70 % respondentů nepáchalo trestnou činností před užíváním drog.*

S touto hypotézou byla spjata otázka číslo 12, která byla zaměřena na zjištění, zda respondenti páchali trestnou činností již v době, kdy ještě nebyli uživateli drog. Na tuto otázku odpověděli 3 (6 %) osoby, že ano. Celkem 47 (94 %) respondentů odpovědělo ne, tedy že trestnou činností před užíváním drog nepáchali. Z respondentů, kteří nepáchali trestnou činností před užíváním drog, se zde musí odečíst ještě 11 dotázaných, kteří nepáchali trestnou činností vůbec. Z toho tedy vychází, že celkem 36 (72 %) respondentů začalo páchat trestnou činností až v době užívání drogy.

Na základě vyhodnocení výsledků lze konstatovat, že Hypotéza 3 byla verifikována.

Hypotéza 4: *Předpoklad, že více než 70 % respondentů páchá trestnou činností, aby měli prostředky na pořízení drogy.*

Této hypotéze se věnovaly otázky číslo 11 a číslo 13. V otázce číslo 11 byli respondenti dotazováni, jaký je nejčastější důvod páchaní jejich trestné činnosti. Jedna z možností byla, že páchají trestnou činností proto, že potřebovali peníze na zakoupení či výrobu drogy. Tuto možnost jich zvolilo celkem 35 (70 %). V otázce číslo 13 byli dotazováni na skutečnost, jak se zachovají, když nemají finanční prostředky na pořízení drogy. Jedna z možných odpovědí byla, že spáchají trestnou činnost, aby si finanční prostředky opatřili. Tuto možnost zvolilo celkem 39 (78 %) respondentů.

Na základě vyhodnocení výsledků lze konstatovat, že Hypotéza 4 byla verifikována.

6 DISKUZE

Praktická část této práce byla především zaměřena na analýzu získaných dat. Tato část práce se bude věnovat komparaci získaných dat s výsledky autorů, kteří se ve svých výzkumech a publikacích věnují stejné či obdobné problematice. Dotazníkové šetření, které bylo využito k získání dat, bylo především zaměřeno na zjištění, jaké drogy jsou mezi toxikomany nejvíce zneužívány, a také zdali jejich užívání má vliv na páchaní trestné činnosti a popřípadě, jak velký. Na odpovědi v nestandardizovaném anonymní dotazníku odpovědělo celkem padesát respondentů. Jednalo se o osoby, které jsou uživateli drog a někteří z nich páchají trestnou činností. Dotazník vyplnilo celkem 32 mužů a 18 žen. Nejobsáhlejší věková skupina byla mezi 25 - 30 lety, toto uvedlo celkem 27 respondentů. Nejčastější odpovědí v otázce týkající se doby užívání drog, byla odpověď, že užívají návykové látky více než 5 let. Na tuto otázku odpovědělo 32 respondentů. Většina z dotázaných, konkrétně 34 respondentů, poprvé užila drogu mezi 15 - 18 rokem svého věku.

Praktická část bakalářské práce se dále věnovala hypotézám, kde došlo k verifikaci či falzifikaci čtyř stanovených hypotéz. V první hypotéze se předpokládalo, že omamnými a psychotropními látkami, které budou nejvíce toxikomany zneužívány budou marihuana a pervitin. Na tuto hypotézu se v dotazníkové šetření zaměřovala otázka číslo 5. Touto otázkou byli respondenti dotazováni, jaké konkrétní návykové látky užívají a jak často. Měli zde na výběr z předem určených látek a u každé z nich měli označit, jak často konkrétní látku užívají. Mezi uvedenými omamnými a psychotropními látkami byly marihuana, pervitin, kokain, heroin, crack, toluen. Také zde byla možnost, aby sami respondenti uvedli jinou látku, kterou užívají a v dotazníku nebyla uvedena. V odpovědích, jak často užívají danou látkou, byly možnosti „nikdy“, „zřídka“, „často“ a „pravidelně“. V možnosti „pravidelně“ uživatelé označili pouze marihuanu a pervitin. Marihuanu užívalo pravidelně celkem 48 % a pervitin 56 % respondentů.

Odpověď „často“ zvolilo u marihuany 34 % a u pervitinu 30 % respondentů. Pouze jeden u této možnosti zvolil drogu extázi. U marihuany a pervitinu byla zvolena možnost „nikdy“ jen jednou. U ostatních uvedených drog převládalo zvolení odpovědi „nikdy“ či „zřídka“. Z těchto výsledků tedy vyplývá, že nejvíce zneužívanými látkami byla marihuana a pervitin. Autorka Vlachynská (2016) prováděla šetření mezi muži, kteří se v té době nacházeli v programu terapeutické protidrogové komunity. Zjistila, že 32 % mužů pravidelně užívalo marihuanu a 52 % pervitin. Marihuanu často užívalo 14 % a pervitin také 14 %. Z jejich výsledků je zřejmé, že též procentuálně převládá užívání marihuany a pervitinu oproti jiným návykovým látkám [40]. Výsledky šetření v této práci jsou s výsledky autorky totožné. Ve Výroční zprávě o stavu ve věcech drog v České republice (2016) je uvedeno, že téměř 74 % respondentů, kteří užili marihuanu za poslední rok, ji užívali opakovaně. Celkem 32 % respondentů ji užívalo minimálně jednou v týdnu a častěji. Tato zpráva také uvádí, že hlavní problémovou (nejvíce opakovaně užívanou) drogou v České republice je pervitin, kterou užívá celkem 74,5 % z problémových uživatelů [41]. Výsledky jsou tedy totožné s výsledky této bakalářské práce. Z šetření této práce i s porovnáním jiných prací, tedy vyplývá, že nejvíce zneužívanými drogami jsou marihuana a pervitin zejména z důvodu dostupnosti těchto látek. Evropská zpráva o drogách (2016) uvádí, že většina pervitinu v Evropě se vyrábí v České republice. Důvodem je vysoký počet varen, které byly používány pro výrobu pervitinu pro svou nebo místní potřebu. V roce 2013 jich z celkového počtu 294 v Evropě bylo 261 odhaleno právě v České republice. Dále zpráva uvádí, že v roce 2016 bylo odhaleno celkem 299 vnitřních pěstíren marihuany, přičemž přibližně polovinu tvořily domácí pěstírny s počtem do padesáti kusů rostlin. Celkem bylo zajištěno 722 kg marihuany [42]. Dále tento závěr vyplývá i z tvrzení Národní protidrogové centrály (2016), která ve své výroční zprávě uvádí stupnici nejrozšířenějších drog podle množství jejich záchytů v roce 2016, přičemž se marihuana a pervitin drží na prvních místech. Pervitinu bylo zajištěno celkem 90 718 g. Zároveň je zde uvedeno, že pervitin se ze 47 % podílel na drogové trestné

činnosti ve vztahu k dané látce a marihuana se na ní podílela ze 45 %. Ostatní omamné a psychotropní látky se na ní podílely pouze z 8 % [43]. Výsledky této studie se tedy shodují s výsledky této bakalářské práce.

Druhá hypotéza se týkala trestné činnosti v době, kdy respondenti užívali omamné a psychotropní látky. V této hypotéze byl předpoklad, že více než 70 % dotázaných páchá trestnou činnost. S touto hypotézou byla spjata otázka číslo 10, která měla za účel zjistit, zda respondenti páchali trestnou činnost v době, kdy byli uživateli drog. Odpověď „ano“ zvolilo celkem 78 % respondentů. Vlachynská (2016) ve svém výzkumu uvádí, že celkem 84,4 % dotazovaných, páchalo trestnou činnost v době užívání návykové látky [40]. Její výsledky s výsledky této práce jsou tedy totožné. Jak bylo uvedeno v teoretické části práce, kriminalita, která je s drogami spojená, se rozděluje na primární a sekundární. Primární drogová trestná činnost se dá lépe statisticky vyjádřit, neboť v evidencích Policie České republiky se tato statistika vede, oproti kriminalitě sekundární. Ve Výroční zprávě o stavu ve věcech drog v České republice (2016) je uvedena statistika primární drogové trestné činnosti, kde je uvedeno, že podíl takových činů je 2,6 % na celkové zjištěné trestné činnosti v roce 2016. Za tyto činy bylo celkově trestně stíháno 4 499 osob. Z toho bylo 81 % osob, které se dopustili trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami. Ve stejné zprávě se uvádí, že v roce 2016 bylo spácháno celkem 3 200 trestných činů, které byly spáchány pod vlivem omamných a psychotropních látek [41]. Výsledky šetření této zprávy jsou tedy shodné s výsledky této bakalářské práce. Ze všech nashromážděných dat vyplývá, že osoby, které užívají návykové látky, se trestné činnosti ve značné míře dopouštějí.

Třetí hypotéza se týkala trestné činnosti a jejího páchání před začátkem užívání omamných a psychotropních látek. Zde se předpokládalo, že více než 70 % respondentů nepáchalo trestnou činnost před začátkem užívání drog. S touto hypotézou byla spjata otázka číslo 12, která byla zaměřena na zjištění, zda respondenti páchali trestnou činností již v době, kdy ještě nebyli uživateli drog.

Na tuto otázku odpovědělo celkem 72 % respondentů tak, že trestnou činnost začali páchat až v době užívání drogy. Vlachynská (2016) ve své práci uvádí, že celkem 41 % procent drogově závislých mužů páchalo trestnou činnost až poté, co začali drogy užívat [40]. Výsledky jejího šetření a šetření této práce se shodují. Dále s touto hypotézou nepřímo souvisejí i otázky číslo 17 a číslo 20. Výsledky odpovědí na tyto otázky měly přinést pohled na to, zda užívání drog má vliv na páchání trestné činnosti respondentů. V otázce číslo 17 byli dotázáni na to, jak velký vliv, dle jejich názoru, má užívání drog na páchání trestné činnosti. U této otázky odpovědělo celkem 88 % respondentů, že vliv má. Z toho 22 % odpovědělo, že možná malý vliv má, 30 % odpovědělo, že zcela jistě má a 36 % zvolilo odpověď, že dle jejich názoru má užívání drog velký vliv na páchání trestné činnosti. U otázky číslo 20 byli dotázáni, jestli se trestné činnosti dopouštěli i v době, kdy abstinovali od užívání drog. Z odpovědí na uvedené otázky bylo zjištěno celkem 23 respondentů, kteří se dopouštěli trestné činnosti a také od drog abstinovali. Celkem 18 (78 %) jich uvedlo, že v době abstinence se trestné činnosti přestali dopouštět. Vyskočilová (2013) ve svém výzkumu uvádí, že 91,6 % respondentů, před nástupem do substituční léčby, se dopouštělo trestné činnosti. Po jejich nástupu do léčby se trestné činnosti dopouštělo jen již 32,1 % [44]. Ze všech nashromážděných dat tedy vyplývá, že výzkumy se shodují, neboť osoby se trestné činnosti z velké části dopouštěly pouze v době užívání drog. Z výsledků šetření lze říci, že užívání drog má vliv na páchání trestné činnosti.

Čtvrtá hypotéza souvisela s trestnou činností a chování respondentů v době, kdy nemají finanční prostředky na pořízení drogy. V této hypotéze byl předpoklad, že více než 70 % respondentů páchá trestnou činnost, aby měli prostředky na pořízení drogy. S určenou hypotézou byly spjaty otázky číslo 11 a číslo 13. Otázka číslo 11 měla zjistit, jaký je největší motiv páchání jejich trestné činnosti. Celkem 70 % procent dotazovaných uvedlo, že trestné činnosti se dopouštějí proto, aby si mohli pořídit drogu. Otázka číslo 13 zjišťovala chování respondentů v době, kdy nemají finanční prostředky na zakoupení drogy. Odpověď, že spáchají trestnou

činnost, aby si tak zajistili finanční prostředky na nákup drogy, zvolilo 78 % respondentů. Tato část výzkumu byla tedy zaměřena především na zjištění, zda v páčání trestné činnosti převládá kriminalita opatřovací. Na zjištění, jaká konkrétní trestná činnost převládá, byla respondentům položena otázka číslo 14. Na tuto otázku odpovědělo 78 % z nich, že se dopouštějí krádeží a 30 % uvedlo, že se také dopouštějí podvodů či zpronevěr. Šormová (2013) ve své práci uvádí, že polovina z dotazovaných osob, které páchají trestnou činností, se dopouštějí různých krádeží [45]. To činí z důvodu, aby si zajistili rychlý přísun finančních prostředků na zakoupení drogy. Výsledky jejího šetření jsou tak shodné s výsledky této práce. Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice uvádí, že během roku 2015 byl zjištěn počet 156 tisíc ekonomicky motivovaných trestných činů a 33 % (51 tisíc) z nich spáchali uživatelé drog. Krádeže představovaly nejvyšší podíl z těchto činů. Z celkového počtu 75 407 krádeží za rok 2015 se uživatelé drog dopustili 27 079. Dále tato zpráva uvádí, že v roce 2015 Probační a mediační služba České republiky evidovala 2 211 osob, které se dopustili trestné činnosti. Zároveň se jednalo o problémové uživatele návykových látek. Tyto osoby nejčastěji spáchaly trestný čin krádež a poté trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami [41]. Vlachynská (2016) ve své práci uvádí, že 81,5 % respondentů v jejím výzkumném šetření uvedlo, že se dopouštěli trestné činnosti, aby si zajistili finance na pořízení drogy [40]. Výsledky jejího výzkumu se shodují s výzkumem této práce. Statistická data v tomto druhu kriminality nejsou však zcela vypovídající a přesná. Mnoho trestných činů se nikdy neobjasní, tedy ani nedojde ke zjištění motivu, proč byla trestná činnost spáchána.

Z výše uvedených skutečností je zcela zřejmé, že užívání drog je velkým společenským problémem, a to prakticky ve všech jeho aspektech – sociální, zdravotní, ekonomický, politický a především bezpečnostní. Tento problém se týká každého z nás, neboť počet drogově závislých neustále stoupá a tím stoupá i kriminální činnost. Ta začíná od drobných přestupků až po závažné trestné činy páchané na majetku nebo i zdraví. Tato kriminalita je páčána z důvodu rychlého obstarání

si finančních prostředků na zakoupení drogy. O této kriminalitě lze mluvit jako o opatřovací. Být drogově závislým znamená mít i velký finanční výdej. Jen málo drogově závislých jedinců je zaměstnáno a má stálý finanční příjem. Vzhledem k tomu, že ale drogu potřebují, jsou tak nuceni páchat trestnou činnost. Jedná se o nejrychlejší cestu, jak si finanční prostředky zajistit. Tyto osoby však nepáchají jen kriminalitu opatřovací, ale páchají ji i pod vlivem drog. Často pod jejich vlivem řídí vozidla a jsou tak nebezpeční pro široké okolí. Při řízení se často chovají agresivně, jejich ovládací a rozpoznávací schopnosti jsou ve velké míře ovlivněny drogou.

Boj s drogami a jejich užíváním nebude nikdy lehký a nikdy se ho nepodaří zcela odstranit. Můžeme se však alespoň pokoušet směřovat populaci k tomu, aby byla více zodpovědná za svůj život a své zdraví. Je nutné se především zaměřit na prevenci u mladých lidí a docílit tak alespoň částečně, aby drogy nikdy nezačali užívat. S touto prevencí by se mělo začínat již v rámci základní povinné docházky. Prevence je právě tou nejdůležitější složkou pro zlepšení současné situace a obeznámení široké veřejnosti se všemi důsledky, které jsou spojené s užíváním drog. Rizika spojená s drogovou problematikou nejsou jen hrozbou pro jedince, ale také ovlivňují celou společnost. Dalším faktorem, který by mohl zlepšit situaci, je stále vylepšování právní legislativy spojené s drogami – jedná se tedy o represii v drogové problematice. Represe by se však neměla stavět do opozice proti prevenci. Ideální stav by nastal, kdyby osoba, co porušila pravidla, musela zároveň vědět, že za to také bude potrestána. Tímto by byl vytvářen tlak, který by zároveň sloužil k ochraně celé společnosti, a který by měl i preventivní charakter. Celý systém ochrany společnosti před drogovou problematikou by měl být zaměřen především na prevenci. Tou by se snižovala především poptávka a došlo by tak i ke snižování nabídky. Kdyby poptávka zůstávala stále na velké úrovni, i přes represivní opatření by zůstávala na velké úrovni stále i nabídka. Pro výrobce a distributory drog jsou hlavním motivem finance a jejich příjmy. Pokud bude existovat poptávka, tak se jí budou stále snažit uspokojovat, a tím si vysoké finanční příjmy zajišťovat.

7 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala problematikou drog a jejich dopadu na páchaní trestné činnosti. Hlavním cílem teoretické části práce bylo přinést ucelený náhled na problematiku drog a jejich dopadu na páchaní trestné činnosti. Pro hlubší seznámení s tématem zde byl definován pojem droga a její dělení. Dělení bylo provedeno z dvou hledisek – z hlediska původu a z hlediska účinků. Byly zde popsány charakteristiky jednotlivých, předem nadefinovaných, drog, včetně jejich historie, účinků a vlivu na uživatele (především co se týče jeho zdravotní stránky). Jednalo se o drogu marihuana, pervitin, kokain, heroin, crack a těkavé látky obecně. Závěr teoretické části byl věnován závislosti a kriminalitě spojené s drogami. Došlo zde opět k jejich rozdělení.

V praktické části bakalářské práce byly vymezeny cíle a hypotézy. Byl zde popsán výzkumný vzorek a metody zkoumání. Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jak omamné a psychotropní látky jsou nejvíce zneužívány a zjistit, jak velkým vliv má jejich užívání na páchaní trestné činnosti. Dalším sekundárním cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaký je hlavním motiv páchaní trestné činnosti a jaký druh trestné činnosti byl uživateli preferován. Šetřením bylo prokázáno, že nejvíce zneužívanými drogami jsou marihuana a pervitin. Také bylo zjištěno, že uživatelé trestnou činnost páchají a zejména tu opatřovací.

Cíle, které byly v této práci vytyčeny, byly úspěšně naplněny a zhodnoceny. V praktické části byly též naplněny cíle, které byly následně zhodnoceny a rozebrány v diskuzi. V závěru diskuze byla navržena možná opatření, která by mohla docílit snížení abúzu drog.

Na závěr lze konstatovat, že užívání drog, ať z důvodu občasného užívání či přímé závislosti je velkým sociálním problémem. Navyšování počtu závislých je bohužel z velké míry spjato i se zvyšování kriminality, která se dotýká nás všech.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] Pojmy a definice. ENCYKLOPEDIE PSYCHOTROPNÍCH ROSTLIN [online]. BIOTOX.CZ, 2007 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3opoj.html>

[2] Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník

[3] Zákon č. 167/1998 Sb. Zákon o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů

[4] Nařízení vlády č. 463/2013 Sb. Nařízení vlády o seznamech návykových látek

[5] ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. Drogová kriminalita a trestní zákoník. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2015. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-151-6.

[6] ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. Drogy: vybrané kapitoly. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-186-6.

[7] ZÁBRANSKÝ, Tomáš. Drogová epidemiologie. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. ISBN 80-244-0709-4.

[8] KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Praha: Úřad vlády České republiky, c2003. Monografie (Úřad vlády České republiky). ISBN 80-86734-05-6.

[9] PRESL, Jiří. Drogová závislost: může být ohroženo i vaše dítě?. 2. rozš. vyd. Praha: Maxdorf, 1995. Medica. ISBN isbn80-858-0025-x.

[10] ŠTEFUNKOVÁ, Michaela, ed. Metamfetamin (pervitin): situace v EU a její globální kontext. Praha: Centrum adiktologie, Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN

v Praze, 2010. Učební texty (Všeobecná fakultní nemocnice. Centrum adiktologie). ISBN isbn978-80-86620-24-4.

[11] BIGELOW, Barbara C. a Kathleen J. EDGAR. UXL encyclopedia of drugs & addictive substances. Detroit: UXL, c2006. ISBN isbn1-4144-0444-1.

[12] Pravda o drogách [online]. Praha: Řekni ne drogám – řekni ano životu, 2009 [cit. 2017-12-17]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/>

[13] Vesmír: „Čeko“ drogový poklesek kvasinek. 2004, 2004(8). ISSN ISSN 1214-4029.

[14] Pervitin (metamfetamin). Prev-Centrum [online]. [cit. 2017-12-17]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/pervitin/>

[15] Účinky užití pervitinu, závislost na pervitinu - příznaky, projevy, symptomy. Příznaky, projevy [online]. MUDr. Kateřina Pištorová a MUDr. Zbyněk Mlčoch, 2012 [cit. 2017-12-17]. Dostupné z: <http://www.priznakyprojevy.cz/zavislosti/ostatni-drogy/ucinky-uziti-pervitinu-zavislost-na-pervitinu-priznaky-projevy-symptomy>

[16] MAHDALÍČKOVÁ, Jana. Víme o drogách všechno?. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-589-4.

[17] Extáze (MDMA). Prev-Centrum [online]. Praha 6: PREV-CENTRUM, Z.Ú., 2017 [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/extaze/>

[18] PRAVDA O EXTÁZI. PRAVDA O DROGÁCH [online]. Praha: ŘEKNI NE DROGÁM - ŘEKNI ANO ŽIVOTU, 2009 [cit. 2018-12-26]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/extaze/index.html>

[19] Heroin. Prev-Centrum [online]. Praha 6: PREV-CENTRUM, Z.Ú., 2017 [cit. 2017-12-26]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/heroin/>

[20] PRAVDA O HEROINU. PRAVDA O DROGÁCH [online]. Praha: ŘEKNI NE DROGÁM - ŘEKNI ANO ŽIVOTU, 2009 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/heroin/index.html>

[21] Kokain. Prev-Centrum [online]. Praha 6: PREV-CENTRUM, Z.Ú., 2017 [cit. 2017-01-03]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/kokain/>

[22] Kokain. Extc.cz [online]. Brno: Vzdělávací centrum I.E.S. Společnost Podané ruce, 2009 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <https://www.extc.cz/kokain.html>

[23] PRAVDA O KOKAINU. PRAVDA O DROGÁCH [online]. Praha: ŘEKNI NE DROGÁM - ŘEKNI ANO ŽIVOTU, 2009 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/kokain/index.html>

[24] MILLER, Richard Lawrence. The encyclopedia of addictive drugs. Westport, Conn.: Greenwood Press, c2002. ISBN isbn0-313-31807-7.

[25] Crack. O DROGÁCH [online]. 2018 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/stimulanty/crack.html>

[26] PRAVDA O CRACKU. PRAVDA O DROGÁCH [online]. Praha: ŘEKNI NE DROGÁM - ŘEKNI ANO ŽIVOTU, 2009 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/crack/index.html>

[27] PRAVDA O MARIHUANĚ. PRAVDA O DROGÁCH [online]. Praha: ŘEKNI NE DROGÁM - ŘEKNI ANO ŽIVOTU, 2009 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/marihuana/index.html>

[28] Spanish word histories and mysteries: English words that come from Spanish. Boston: Houghton Mifflin, c2007. ISBN isbn0-618-91054-9.

[29] Historie marihuany: z posvátné rostliny se stala nebezpečná, zakázaná droga. ExtraStory [online]. Praha: Extra Online Media, 16.9.2015 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://extrastory.cz/historie-marihuany-z-posvatne-rostliny-se-stala-nebezpecna-zakazana-droga.html>

[30] Historie marihuany. SEMENA MARIHUANY [online]. Praha: Semena-marihuany.cz, ©2009-2018, 2011-09-03 [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <https://www.semena-marihuany.cz/cs/blog/11-historie-marihuany-semena-konopi>

[31] Marihuana. O DROGÁCH [online]. 2018 [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/kanabinoidy/marihuana.html>

[32] PRAVDA O INHALANTECH. PRAVDA O DROGÁCH [online]. Praha: ŘEKNI NE DROGÁM - ŘEKNI ANO ŽIVOTU, 2009 [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/inhalanty/index.html>

[33] Závislost na drogách, drogová závislost - příznaky, projevy, symptomy. Příznaky a projevy: Poznejte svou nemoc [online]. Prostějov: MUDr. Zbyněk Mlčoch, 2018 [cit. 2018-02-10]. Dostupné z: <http://www.priznaky-projevy.cz/zavislosti/ostatni-drogy/zavislost-na-drogach-drogova-zavislost-priznaky-projevy-symptomy>

[34] Těkavé látky. Prev-Centrum [online]. Praha 6: PREV-CENTRUM, Z.Ú., 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/tekave-latky/>

[35] ZÁVISLOST? TO NEJSOU JEN DROGY, ALE TŘEBA I NAKUPOVÁNÍ. SUBSTITUČNÍ LÉČBA: ZBAVTE SE ZÁVISLOSTI NA OPIOIDECH [online]. Praha: MeDitorial +, 2018 [cit. 2018-05-16]. Dostupné z: <http://www.substitutni-lecba.cz/novinky/zavislost-to-nejsou-jen-drogy-ale-treba-i-nakupovani-562>

[36] NEŠPOR, Karel. Návykové chování a závislost. 3., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2007. ISBN isbn978-80-7367-267-6.

[37] ŠTEFUNKOVÁ, Michaela. Drogy a kriminalita - jaký je mezi nimi vztah?. Adiktologie. 2011, 11(3), 156-164. ISSN 1213-3841. Dostupné také z: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/15/60/Adiktologie-odborny-casopis-pro-prevenci-lecbu-a-vyzkum-zavislosti->

[38] SADÍLKOVÁ, Miluše a kol. Kriminalita a drogy. Praha: SANANIM o.s., 2012. ISBN 978-80-904536-4-7

[39] KRIMINALITA S DROGAMI SPOJENÁ. DROGY KOLEM NÁS [online]. [cit. 2018-05-16]. Dostupné z: <https://drogy1.webnode.cz/kriminalita-s-drogami-spojena/>

[40] VLACHYNSKÁ, Veronika. Vliv návykových látek na páchaní trestné činnosti. Liberec, 2016. Bakalářská. TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI, Fakulta přírodovědně - humanitní a pedagogická. Vedoucí práce Mgr. Zdeněk Kovařík.

[41] Výroční zpráva o stavu ve věcech drog pro Evropské monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti: Česká republika. Praha: Úřad vlády ČR, 2002-. ISBN isbn978-80-7440-200-5.

[42] Evropská zpráva o drogách: trendy a vývoj. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2013. ISSN 1977-981X.

[43] Národní protidrogová centrála: Výroční zpráva 2016. 2016. Praha: Národní protidrogová centrála, 2016.

[44] VYSKOČILOVÁ, Lucie. Trestná činnost klientů metadonových substitučních zařízení v Praze. Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze 1. lékařská fakulta. Vedoucí práce Mgr. Jaroslav Šejvl.

[45] ŠORMOVÁ, Magda. Kriminalita spojená s užíváním drog: zaměření na „opatřovací“ kriminalitu. Praha, 2013. Diplomová práce. POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE Katedra kriminologie. Vedoucí práce PaedDr. Petr Přecechtěl.

9 SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ

Graf 1 - Věkové složení respondentů.....	36
Graf 2- Pohlaví respondentů.....	37
Graf 3 - Doba užívání drog.....	37
Graf 4 - První užití drogy.....	38
Graf 5 - Druhy a četnost užívání jednotlivých drog.....	39
Graf 6 - Důvod užití drogy	40
Graf 7 - Zaměstnání	40
Graf 8 - Důvod nezaměstnání	41
Graf 9 - Zdroj obživy	42
Graf 10 - Páchání trestné činnosti	42
Graf 11 - Nejčastější důvody trestné činnosti	43
Graf 12 - Páchání trestné činnosti před užíváním drogy	44
Graf 13 - Způsoby pořízení drogy bez finančních prostředků.....	44
Graf 14 - Druhy páchané trestné činnosti.....	45
Graf 15 - Četnost výkonů trestů za způsobenou trestnou činnost.....	46
Graf 16 - Strávená doba ve výkonu trestu	47
Graf 17 - Vliv drog na páchání trestné činnosti.....	48
Graf 18 - Pokus o abstinenci.....	48
Graf 19 - Vliv abstinence na kvalitu života	49
Graf 20 - Vliv abstinence na páchání trestné činnosti.....	50

10 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník

Vážení respondenti,

vyplnění mého dotazníku bude sloužit jako podklad pro bakalářskou práci na téma „Vliv užívání drog na páchaní trestné činnosti“. Dovoluji si Vás rovněž požádat o co nejpřesnější a pravdivé vyplnění dotazníku. Vaše odpovědi budou zcela anonymní a nikdo se nedozví, jak jste právě Vy odpověděli. Při vyplňování můžete zvolit i více možností u jedné z otázek. Předem děkuji za spolupráci.

1) Jaký je Váš věk?

- méně než 15 let
- 15-18 let
- 18-25 let
- 25 -30 let
- 30 let a více

2) Jaké je Vaše pohlaví?

- muž
- žena

3) Jak dlouho jste uživatelem drog?

- méně než rok
- 1-2 roky
- více než 2 roky
- více než 5 let

4) Kolik Vám bylo, když jste poprvé užil drogu?

- méně než 15 let
- mezi 15-18 rokem
- více než 18 let

5) Jak často a jaké konkrétní návykové látky (skupinu látek) užíváte? (v každém řádku zaškrtněte, prosím, jednu možnost)

	Nikdy	Zřídka	Často	pravidelně
Marihuana				
Pervitin				
Kokain				
Heroin				
Crack				
Toluen, lepidla				
Extáze				
Jiné				

6) Z jakého důvodu jste poprvé užil látku?

- ze zvědavosti
- nabídl mi drogu kamarád (např. ve škole, diskotéce, v klubu atd.)
- kvůli partě
- kvůli životní krizi
- z vlastního rozhodnutí

7) Jste někde zaměstnán?

- ano
- ne

8) V případě, že nejste zaměstnán, uveďte z jakého důvodu?

- jsem zaměstnán
- nechci být zaměstnán – nechci, aby mi někdo říkal, co mám dělat
- nechci být zaměstnán – chci si řídit svůj čas a dělat si co chci
- nejsem schopen pravidelně docházet do zaměstnání

9) V případě, že nemáte stále zaměstnání, jaký je nejčastější zdroj Vaší obživy?

- jsem zaměstnán, tedy jsem živ z platu
- živí mne rodina a kamarádi
- chodím na příležitostné brigády
- páchám majetkovou trestnou činností

10) Páchal jste trestnou činnost v době užívání návykové látky?

- ano
- ne

11) Z jakého nejčastějšího důvodu jste páchal trestnou činnost?

- nepáchal
- potřeboval jsem peníze na zakoupení či výrobu dané látky
- trestnou činnost jsem páchal pod vlivem návykové látky
- z jiných než výše uvedených důvodů

12) Páchal jste trestnou činnost ještě před počátkem užívání návykové látky?

- ano
- ne

13) Jak se zachováte, když nemáte finanční prostředky na drogu?

- nijak, prostě si jí nepořídím
- počkám až peníze mít budu
- půjčím si na ní peníze
- spáchám trestnou činnost, abych na ní měl finance

14) Jaký typ trestné činnosti jste páchal? (popř. jaký typ převládá)

- trestnou činnost jsem nepáchal
- majetkovou – krádeže
- majetkovou – podvody, zpronevěry
- násilná (úmyslné ublížení na zdraví, rvačky, nebezpečné vyhrožování, loupeže)

15) Byl jste za trestný čin/trestné činy páchané v souvislosti s návykovými látkami vězněn?

- žádný jsem nespáchal
- trestnou činnost jsem páchal, ale souzen jsem nebyl
- byl jsem odsouzen, ale nebyl mi nařízen výkon trestu
- byl jsem vězněn jednou
- byl jsem vězněn vícekrát

16) Jak dlouhou dobu jste strávil ve vězení?

- Nebyl jsem vězněn
- Méně než rok
- 1 – 2 roky
- 2-5 let
- Více než 5 let

17) Jak velký vliv, dle Vašeho názoru, má užívání drogy na Vaše páchání trestné činnosti?

- nemá žádný
- možná malý má
- zcela jistě má
- má a velký

18) Pokoušel jste se v minulosti abstinovat od užívání drogy?

- ano
- ne

19) V případě, že ano, mělo abstinování dopad na Váš život?

- Neabstinoval jsem
- ne – můj život se nijak nezměnil
- ano – můj život se změnil k lepšímu
- ano – sehnal jsem si práci a měl stálý finanční příjem

20) V případě, že jste abstinoval, dopouštěl jste se trestné činnosti?

- neabstinoval jsem
- nikdy jsem trestnou činnost nepáchal
- ano, stále jsem se trestné činnosti dopouštěl
- ne, trestné činnosti jsem se již nedopouštěl